

DULLES PRAŠO LAISVĖS PAVERGTTIESIEMS

UŽ GELEŽINĖS UZDANGOS — IŠTISAS KALĖJIMAS, SAKO KONGRESMANAS

4 didžiųjų konferencija rusų pradžiuo, pavergtuosius nuvyę, rašo P. J. Hillings

WASHINGTONAS, D. C. — "Po trijų savačių kelionės po Sovietų Sąjungą ir keturias satelitinės šalis, aš jaučiuosi, kaip grįžęs iš ištisinio kalėjimo", sako Kongreso atstovas P. J. Hillings (resp., Cal.).

"Iš turėtų pasikalbėjimų su žmonėmis Rusijoje, Rumunijoje, Vengrijoje, Čekoslovakijoje ir Lenkijoje, aš įsitikinau, kad nemaža mūsų geriausių draugų gyvena tik anapus Geležinės uždangos", rašo toliau minėtas kongresmanas savo kelionės įspūdžiuose.

90% antikomunistai

"Aš tvirtai tikiu, kad 90% o gal ir daugiau, gyvenančių satelitinėse valstybėse, yra nusistatę prieš sovietinį komunizmą.

"Viena moteris Lenkijoje, patyrusi, kad aš amerikietis, pašnabzdėjo: "Dar keletą metų ir mes atrodysime kaip rusai. "Laimė, kad aš moku pakankamai vokiškai ir galėčiau susikalbėti su žmonėmis ne tik satelitinėse šalyse, bet ir pačioj Sov. Sąjungoj, nors ten žmonės daugiau bijo kalbėtis su užsieniečiais".

Budapesto kavinėj

Atstovas Hillings rašo, kad santykiams su žmonėmis užmegzti jam daug padėjo Amerikos kišeninis radijas ir fotografijos aparatas, išaiškinęs nutraukus per 60 sekundžių (Polaroid).

Vieną vakarą, sėdint Budapesto kavinėj, jis išsiėmė radijo aparatą, cigarečių dėžutės didumo, ir paleido muziką. Po ilgo dairymosi žmonės surado iš kur eina muzika. Žmogus nuo gretimo stalo prisilenkė ir paklausė, ar jis nebus amerikietis. Gavęs teigiamą atsakymą ir apsidairęs, jis paklausė: "Kada gi sulauksime dienos, kada būsime vėl laisvi?" Kongresmanas nieko kito negalėjęs atsakyti, kaip kad: "Aš nežinau, bet tikiu, kad greitai".

Visi sukūšo nosis į puodus

Tą akimirką į kavinę įėjo stiprus tamsus vyras, ir visi aplinkiniai svečiai nusigręžė nuo amerikiečio ir sukūšo nosis į savo kavos puodus.

Policijos agentui išėjus, anas kaimynas vėl atsigręžė ir klausinėjo kongresmaną toliau.

Laukia Amerikos pagalbos

Žmonės anapus Geležinės uždangos dažniausiai jį klausė: "Kada gi jūs, amerikiečiai, mums padėsite? Kada mes atgausime laisvę?"

Atstovas Hillings rašo:

"Žmonės anapus Geležinės uždangos yra susirūpinę, kad Vakarų valstybės juos pamirš ir paliks juos visiems laikams Maskvos valdžioj".

Paveikė Genevos konferencija

"Keturių didžiųjų konferencija Genevoj ypač padidino neviltingus jausmus satelitinių šalių gyventojams", rašo toliau Hillings.

Bet to negalima pasakyti apie rusus. Jie po Genevos konferencijos lengviau atsidusę, nes konferencija reiškia

atitolinimą karo, kurio rusai nenori, o pavergtosios tautos jo laukia, kaip vienintelio išsigelbėjimo iš bolševikų priespaudos.

Ką Kremlius vadai ir bekalbėtų, jie paėmė satelitus dar griežtesnėn valdžion, ne-gu anksčiau, tvirtina šis kongreso narys.

Atskiri keliai komunistų aristokratų automobiliams

Būdamas Leningrade, atst. Hillings prašė vieno ruso paaiškinti, ką reiškia atskiri ir atžymėti automobilių keliai kiekvienos alėjos vidury. Buvo paaiškinta, kad tais keliais gali važiuoti tik viršininkai.

Leningrade baigiamas statyti kelių dešimčių mylių požeminis traukinys su marmuro stotimis ir meniškais statulomis bei freskomis, kaip ir Maskvoje. Tačiau eiliniai žmonės ir šiandien tebegyvena lūšnose arba vieno kambario butuose su visa šeima, o dažnai dar reikia kambarių dalytis ir su kita šeima, rašo Hillings savo kniškiniame radijose ir fotografijos aparate, išaiškinęs nutraukus per 60 sekundžių (Polaroid).

Negrų berniuko nužudymo byla

Pagrobė, nušovė, nuskandino

SUMNER, Miss. — Teismo prokuroras pristatė naujų liudinių, patvirtinančių kaltinamąjį aktą dviem šio miesto gyventojams, kad jie pagrobė ir nužudė 14 metų negrų vaiką iš Chicagos.

Naujų liudinių išskėlė ir naujų kaltininkų arba bent sebrų šioj šturpioj byloj, priminėčioj senuosius linčiavimus.

Willie Reed, 18 metų negras, farmerio bernas, liudijo teisme, kad ne du, o keturi balti vyrai išėjo iš daržinės, kur buvo nužudytas pagrobtais 14 metų negrų vaikas Till iš Chicagos, atvažiavęs pas savo dėdę pasisvečiuoti.

Liudininko parodymais, 4 balti vyrai atgabeno su sunkvežimių pagrobtaįjį vaiką ir įsigabeno į daržinę. Vėliau jis išgirdo vaiko šauksmą, o po to pamatė iš-eimantį John W. Milam iš daržinės su pistoletu rankoj.

John Milam 38 metų, yra vienas iš dviejų kaltinamųjų Till nužudymo byloj. Kitas yra jo pusbrolis Roy Bryant, 24 metų, kurio žmonai praeinant is negrų vaikas švilptelėjo. Po trijų dienų, sužinoję, kas jis toks ir kur jis gyvena, Milam ir Bryant negriuką pagrobė, nusigabeno į Clint Sheridan plantaciją Sunflower apskrity, kur Milam broliui Leslie yra plantacijos vedėjas, ir jo daržinėj vaiką nužudė.

Vėliau jie lavoną įmetė į upę. Ten jis buvo rastas, atgabentas į Chicago ir palaidotas.

Buenos Airose piliečiai džiugauja gatvėse paskelbus generolo Perono valdžios galą. Demonstrantai nepaisė nei smarkaus lietaus. Pranešama, kad Peronas Paragvajaus laivų išplaukė Paragvajaus link.

LAISVĖS BALIONŲ GINČAI MASKVOJ IR ATGARSIAI WASHINGTONE, BONOJ

Tarp Adenauerio ir amb. Bohlen kilę kivrėai, rašo, N. Y. T. korespondentas James Reston

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės departamentas esąs įveltas į dvi "minorines misterijas", liečiančias JAV ambasadorių Maskvoj Charles Bohlen ir Vakarų Vokietijos kanclerį Konrad Adenauer, rašo New Yorko Times Washingtono korespondentas James Reston.

Pirmoji misterija sukasi apie kilusius ginčus tarp amb. Bohlen ir Vokietijos ambasadoriaus prie NATO Herbert Blankenhorn, baigiantis Adenauerio-Bulganino deryboms Maskvoje.

Antroji misterija liečianti kanclerio Adenauerio antradienio pareiškimus reporteriams apie amb. Bohlen oficialius pranešimus valstybės departamentui iš Vokietijos-Sovietų Sąjungos derybų.

Kalba "apie paslapčių išdavimą"

James Reston cituoja Vakarų Vokietijos dienrašty "Abendpost", kuris atpasakojo Bohlen pasikalbėjimą su Blankenhorn konferencijai baigiantis ir kuriame Bohlen prikišęs Adenaueriui, kad jis per derybas su Sovietų vadais "išdavęs Amerikos vyriausybės paslaptis".

Vis dėl tų laisvės balionų

Iš šių pokonferencinių išvedžiojimų paaiškėjo ir tai, kad Bulganinas pareiškė protestą dėl vadinamų laisvės balionų, kuriais iš Vakarų Vokietijos siunčiama antikomunistinė literatūra anapus Geležinės uždangos. Bulganino tvirtinimu, šie balionai pasiekia ir Sovietų Sąjungą, prie kurios jis priskaito ir Baltijos valstybes. Bulganinas už tai apkaltino JAV vyriausybę ir paprašė Adenauerio "pagalbos" prieš tuos nepageidaujamus balionus. Kancleris Adenaueris atsakęs, kad jis nieko apie tai nežinąs.

Bulganinas su balionu

James Reston kartoja ištraukas iš JAV oficialių pranešimų apie Adenauerio ir Bulganino konferenciją ir tvirtina, kad po to Bulganinas liepė atnešti į posėdžių šalę vieną iš tų balionų ir dokumentų, rodančių JAV vyriausybės "atsakingumą".

Apie tai vėliau Bohleną painformavo vokiečių ambasadorius Blankenhorn, kuris palaikė Maskvoj ryšius tarp Adenauerio delegacijos ir JAV ambasadoriaus.

Pagal valstybės departamentą, amb. Bohlen paaiškino Blankenhornui, jog JAV nėra

atsakinga už tų laisvės balionų siuntimą, kadangi tai daro privati organizacija, Laisvosios Europos Komitetas.

Adenauerio pareiškimai apie Bohlen

Kancleris Adenaueris antradienį apgailestavo 6 Amerikos korespondentams, kad ambasadorius Bohlen pasiuntęs pesimistiškus, "spalvotus" pranešimus Washingtonui apie Vokietijos-Sovietų derybas, kaip dėl tų balionų ir pokalbių su amb. Blankenhorn, taipgi ir pačių sutarimų vaisių, neva didinančių Vokietijos suvienijimo sunkumus.

Į Sovietų Sąjungą grįžė 250 bėglių

Michailovo komitetas be pasisekimo

VARSUVA, Lenkija. — Naujai užvesta Sovietų propaganda vilioja karo, politinius ir kitokius pabėgėlius, duoda menkus vaisius.

Tai matyti iš paties komiteto "už grįžimą į tėvynę" pirmininko generolo Nikolai Michailovo pranešimo. Jis neturi nė mažiausio pagrindo skaičius mažinti, nežiūrint to daugiau kaip 250 grįžusių pabėgėlių ir jis nesuskaito.

Šie pabėgėliai, daugiausia rusai, grįžo iš Vokietijos ir kitų kraštų nuo balandžio mėnesio ligi šio laiko. Komitetas lietuviams vilioja pradėjo leisti ir lietuvių kalba savo propagandinį leidinį "Už grįžimą į tėvynę". Laikraščio bendradarbiai ir visi komiteto veikėjai yra rusai, išskyrus artistę Dauguvietinę, grįžusią iš pabėgimo prieš 8 metus.

TIRIA MIESTO ISTAIGŲ TARNAUTOJŲ LOJALUMĄ

NEW YORKAS. — Didmiesčio valdžia ryžosi patikrinti patikimumą 56,000 tarnautojų, dirbančių atsakingose pareigose. Tyrinėjimų pasėkų 15 tarnautojų ateista, 18 patys pasitraukė, 2 išėjo į pensiją.

Vėliausios Žinios

— Praėjus 4 dienoms po naujagimio pagrobimo Kalfornijoje, tėvas Dr. Marcus gavo laišką, kuriame grobikai reikalauja pristatyti \$5,000. Kitaip jie kėdikį nužudys.

— "Kiekviena valstybė, kuri pripažįs Rytinę Vokietiją nepriklausoma valstybe, parodys savo nedraugiškumą Federalinei Vokietijai", pasakė kancleris Adenaueris.

— Nikita Chruščiov atvažiavusiai prancūzų parlamento delegacijai išdėstė, kad norint pasaulinės taikos, o ypač Azijoje, reikią Formozą atiduoti Peipingo valdžiai, likviduoti Čiang Kai-šeko klijką ir priimti komunistinę Kiniją į Jungtines Tautas.

— Anglijos užs. reikalų ministris MacMillan pareiškė parlamente viltį, kad karų pavojai visiems laikams pašalinti ir kad Sovietai, jei tik Vakarai bus vieningi, pamažu sutiks su Vokietijos suvienijimu ir pavergtųjų tautų išlaisvinimu.

— Tironas Peronas buvo užsakovęs italų skulptoriui pagaminti jo ir jo žmonos Eeos marmurines statulas, 145 pėdomis aukštesnes už Laisvės statulą prie New Yorko. Dabar darbai įpusėjus ir diktatoriui griuvus, skulptorius Tommasi nebeturė vilties gauti užmokėnij.

Atlante pakilo Nr. 10 uraganas

"Janet" prie Vakarų Indijos

MIAMI, FLA. — Atlanto vandenynė, 350 mylių nuo prancūzų valdomos Martinique salos Vakarų Indjoj, pastebėtas kylas ir augęs dešimtas šios vasaros uraganas, pavadintas "Janet" vardu.

Ketvirtadienio vakarą nauja tropikinė audra pasiekė Winward ir Leeward salas, bet dar ne pilnu galingumu. Už 600 mylių yra pakeliui Portoriko sala, iki kurios viesulas gali įgauti tikro uragano galią, vėjų sukūrius, einančius daugiau kaip 75 mylių per valandą greičiu.

— Brazilija sutiko priimti 44 šiaurės Korėjos kareivius, kurie, patekę į nelaisvę, po karo ne-grįžo namo, bet nepasiliko ir Pietų Korėjoj. Jie išsikėlė į Indiją, bet čia gyvenimas jiems nepatiko, už jo vizitą šią vasarą.

VALST. SEKRETORIUS REIKALAVO SSSR ĮRODYTI TAIKIUS NORUS

Kitaip "Genevos dvasia" nebus nuoširdi ir teisi

NEW YORKAS. — Valstybės sekretorius John F. Dulles pasakė Jungtinių Tautų susirinkime reikšmingą kalbą, kaip Vakarų valstybės siekia ir supranta teisėtą ir pastovią taiką.

Paleido Argentinos Perono parlamentą

E. Lonardi — "naujas vadas"

BUENOS AIRES. — Naujoji sukilėlių vyriausybė paleido Perono siautėjimo laikais rinktą parlamentą, tenkinusį bet kokias diktatoriaus užgaidas.

Laikinas prezidentas generolas Eduardo Lonardi, 59 metų amžiaus, turėjo būti prisakdintas šį ketvirtadienį, bet dėl kai kurių aplinkybių tai atidėta penktadieniui.

Žada demokratijos

Laikinoji sukilėlių vyriausybė žada atstatyti konstitucines teises su spaudos, tikėjimo, susirinkimų ir kitomis demokratijos laisvėmis. Taip pat ji žada atitaisyti Perono vyriausybės skriaudas, padarytas privatiems asmenims ir organizacijoms, grąžintų jų nusavintas nuosavybes.

Išlaisvino kalinius

Pergalingieji sukilėliai pirmiausia išvadavo iš kalėjimų Perono valdžios priešininkus, kurių ypač daug sukūšo į kalėjimus po birželio 16 dienos revoliucijos. Paleisti ir to sukilimo vadai, admiraolai Olivieri, buvęs laivyno ministras ir Calderon, buvęs marinarų (jūrų šaulių) vadas.

Peronas tebesėdi laive

Nuverstojo diktatoriaus likimas vis dar neišskus. Jis tebesėdi Paragvajaus patranklaivyje, esančiame Buenos Aires uoste. Naujoji vyriausybė svarsto, ar jis pagal tarptautinę teisę yra "politinis pabėgėlis". Jo reikalą gina Paragvajaus ambasadorius, išgavęs iš anksčiau savo vyriausybės leidimą atvažiuoti Peronui.

Argentinos sukilėliai atšaukė uostų blokadą, kartu ir nuo minėto Paragvajaus karo laivo. Bet laivo kapitonui įsakytą neplaukti, kol naujoji Argentinos vyriausybė neduos aiškaus sutikimo.

Bulganinas apdalino 3 didžiuosius notom

Dėstąs nusiginklavimo planą

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės departamentas patvirtino, kad Bulganino notą, kokią jis trečiadienį pasiuntė Anglijos ministeriui pirminkui Edenui, gavo ir prez. Eisenhoweris.

Iš Paryžiaus pranešama, kad notą gavo ir premieras Faure. Notos turinys neskelbiamas, išskyrus faktą, kad Bulganinas kalba apie nusiginklavimo ir kitų Rytų-Vakarų konfliktų pašalinimo planus, pagal Kremlius kurpalių.

— Maršalas Bulganinas, Sovietų ministerių tarybos pirminkas, lapkričio pabaigoj arba gruodžio pradžioj išvažiuos į Indiją atsidėkoti premieriui Nehru už jo vizitą šią vasarą.

Jis priminė Sovietams, kad dabar yra susidariusi labai gera proga išspręsti Vokietijos suvienijimą, nes Vakarų valstybės sutinka sudaryti tokią saugumą sutartį su Sovietais, kuri suteiktų Vakarų garantijas prieš galimą vokiečių militarizmo atgimimą. Valstybės sekretorius turėjo galvoj artėjančią 4 didžiųjų užsienio reikalų ministerių konferenciją Genevoj, kur pats svarbiausias klausimas bus Vokietijos suvienijimas.

Laisvės pavergtiesiems

Sekretorius Dulles, atsigręžęs į Molotovą, pasakė, kad satelitinės arba pavergtosios tautos turi būti išlaisvintos, jei Sovietai žada Genevos konferencijoje prasidėjusi taikingesnė dvasia būtų iš tikrųjų nuoširdi ir pateisinama.

Sovietų nuodirdumo barometras

Dulles žodžiais, Vakarų pasaulis apie Sovietų tikruosius taikos norus spręs iš to, ką jie darys dėl Rytų Europos valstybių laisvės. Tai bus tikras barometras, rodąs tikruosius Sovietų vyriausybės planus, priminė valstybės sekretorius.

Zvalgyba iš oro

Dulles plačiau sustojo prie prezidento Eisenhowerio nusiginklavimo ir karinių pajėgų priežiūros plano. Jei Sovietai leistų skraidyti Amerikos lėktuvams ir žiūrėti jų karinius įrengimus ir pasirušimus, ir jei Sovietai tą patį darytų virš Amerikos teritorijos, būtų aišku, kad ne katra iš šių didžiųjų valstybių nesiruošia karui. Tai sukeltų savitarpinį pasitikėjimą, įtikinąjį valstybės sekretorius.

Marciano apgynė čempiono vardą

Laimėjo K. O. prieš Moore

NEW YORKAS. — Trečiadienio vakarą Yankee stadionie Bronxe, N. Y., grūmėsi pasauliniai bokso čempionai, Rocky Marciano — sunkaus svorio, ir Archie Moore — pusunkaus svorio. Stadione buvo 61,000 žiūrovų.

Rungtynės baigėsi 9-tame runde, Marcianui parmušus Moore, kuris nebeatsikėlė ligi 10 sekundžių laiko.

Moore buvo parmuštas ir du kartus ankstyvesniuose runduose, bet vieną kartą skubiai pakilo, kita kartą baigėsi rundas ir turėjo laiko atsigausti.

Buvo didelis susijaudinimas žiūrovuose, kai Archie Moore 2-rame runde parmušė Marciano. Čempionas atsikėlė dar daugiau įtužęs ir po to Moorei teko tik gintis, neskaitant vieno kito pavyzdingo smūgio.

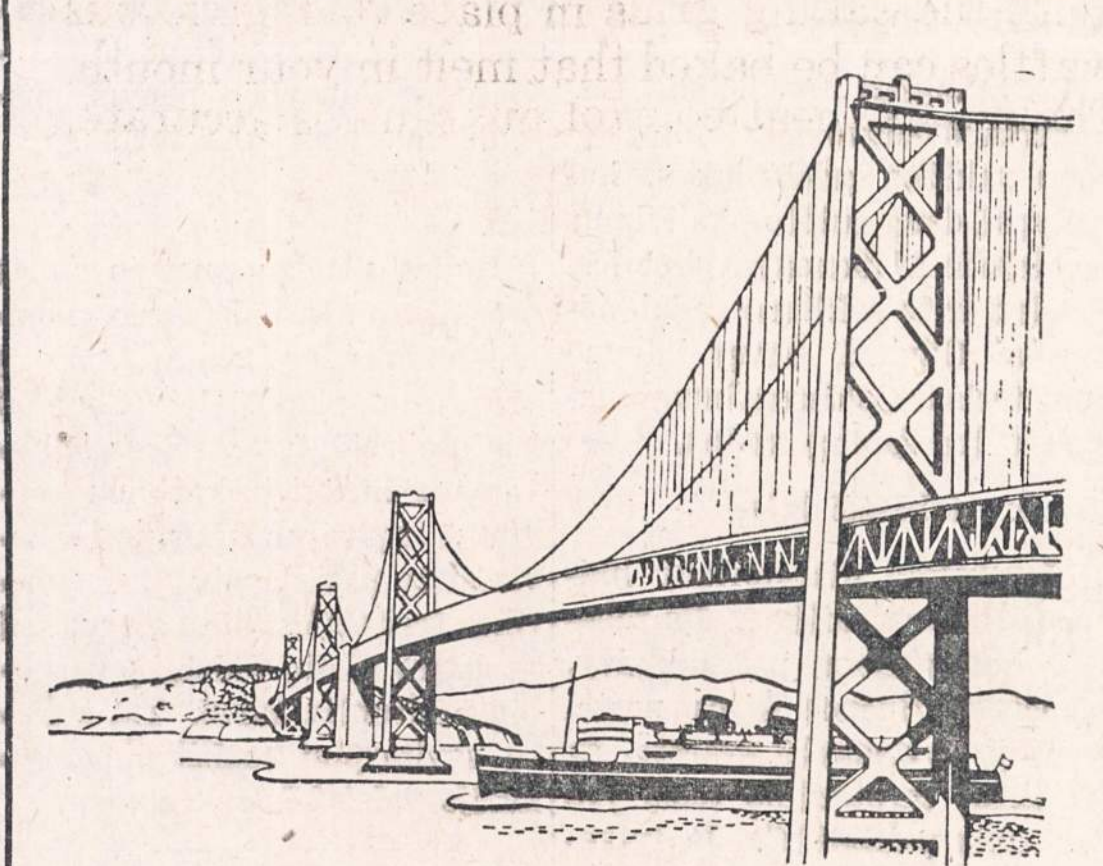
Marciano, gavęs iš šių rungtynių \$482,374, žmonos ir motinos kalbinamas, galvojas po 6 viešpatavimo metų bokso arenoj pasitraukti, kaip tai padarė Joe Louis. Archie Morre gavo iš rungtynių \$241,187.

Šeštadienį, rugsėjo mėnesio 24 dieną
Rožių klubo salėje ir užiegoje,
1820 West 46th St., pas A. Ramonį, įvyks
LINKSMĀVAKARIS
Bus "kortų valso" laimėjimai, jėimo prizai, humoras ir dainos.
Gros geras orkestras. Užkandžiai, gera nuotaika ir linksmas ūpas.
Pradžia 8 valandą vakaro.
ĮZANGA, UŽKANDŽIAI IR JĖIMO PRIZAI VĖLTUI.

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį
COMPLETE AUTO SERVICE
4542-44 SO. WESTERN AVENUE Tel.: CLIFFSIDE 4-0079
Sav. Stasy Dapkus, prilyres mechanikas
turi moderniausius įrengimus, gerai ir
nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo
taip pat sureguliuoja motora, kad tau
piau naudotų benzina ir alyva. Jis šioje
srių dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu
būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

Vieta, kur tikrai gali puikiai praleisti vakarą baltai apkloty
staliukų ir žvakučių apšviestoje lietuvių vedamoje
ZEP'S RESTAURANT & LOUNGE
RESTORANAS-KAVINĖ-COCKTAIL LOUNGE — 1522 W. 51st STREET
Dining room'as, dėl vykstancio dabar pertvarkymo
ir remonto, veikia tikrai penktad. ir šeštadieniais.
Apie spalio mėn. 5 d. įvyks pilnas pertvarkytas
ir išdekoruotas Kavinės-Cocktail Lounge atidarymas.
Lietuviški bei vietiniai gardžiai pagaminti valgiai.
Labai maloni atmosfera — vėdinama šaltu oru. Kur
rasi Chicagoje lietuvišką užėigą — kavine, kur 4
vakarus savaitėje TREČIADIENIAIS, PENKTADIE-
NIAIS, ŠEŠTADIENIAIS IR SEKMADIENIAIS grojū
puiki muzika, prie kurios galetum smagiai pasišokti.
Kavinė atidaryta kasdien iki 4 val. ryto, o šeštadieniais
iki 5 val. ryto.
Specializuojamės ir pasiju uždarais baltais: gimta-
dienių, vedybinių sukakčių ir kitomis progomis.
Galima rezervuoti su valgiais, gėrimais, muzika ir
patarnavimu.
Atvykite, tikrai nesigailėsite praleidę vakarą pas mus.
VALĖ IR VLADAS VAJTEKUNAI.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo
Bendrovių Lygos Nariai
kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00,
o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 2, ILLINOIS

SAUGI - PATIKIMA
Universal Savings
Pastatyta ant tvirtų pamatų
32 metus tarnavome Jums ir Jūsų kaimynams. Didžiuojamės,
sudarę didelę taupytojų šeimą, kuria noriai aptarnaujame.
Kreipkitės į mus savo finansiniais reikalais. Jums bus suteikta
draugiška, žinančio žmogaus pagalba
Universal Savings sąskaitų dividendai, mokami kas 6 mėne-
sius, šiuo metu yra aukštesni, negu kitur.
Esame Federal Savings ir Loan
Insurance Corporation narys.
Santaupos apdraustos iki \$10,000.00
Universal Savings & Loan Association
1800 SOUTH HALSTED STREET
Chicago 8, Illinois

Hartford, Conn.

Studentų vakaras
Š. m. spalio 1 d. Hartfordo var-
tai plačiai atsidarys priimti di-
džiulį, linksmą studentų būrį. Tai
tradicinio "initium semestri" va-
karas, kurio nė vienas studen-
tas nedirstų praleisti. Pobūvis
vyks parapijos mokyklos salėje
(kampus Broad ir Capitol Ave.)
ir prasidės 7 val. vakare. Išalku-
siems — gausi vakarienė, pil-
niems energijos — šokiai, gro-
jant visiems žinomiems ir mėg-
stamiems Brocktono studen-
tams. Tad visi jaunos širdies stu-
dentai, kad ir iš pačių tolimiau-
sųjų kampų, tą šeštadienio vaka-
rą traukia Hartfordan pavalgyti,
pasišokti, pasilinksinti.
Rengimo Komisija

Philadelphia, Pa.

Liet. Diena pavyko
Rugsėjo mėn. 18 d. Liet. Ben-
druomenės ir kitų organizacijų
bei asmenų pastangomis buvo
surošyta Lietuvių Diena. Tą pa-
rengimą reikia skaityti pavyku-
siu.
Dienos programos oficialiąją
dalį atidarė B-nės pirmininkas
J. Stiklorius. Svečias iš New
Yorko, Liet. Laisvės Komiteto
narys Dr. B. Nemickas, pasakė
pritaikintą kalbą, kurioje pažy-
mėjo, kad mes visi turime būti
tie laisvės šaukčiai. Šiuo me-
tu mums tenka dirbti tik kultū-
rinėmis ir moralinėmis priemo-
nėmis, tad Liet. Bendruomenė ir
Laisvinimo veiksniai turi būti
remiami.
Meninę dalį gražiai atliko Me-
no ansamblis, vadovaujamas Le-
ono Kaulinio, ir tautinių šokių
grupė, vadovaujama p-nios Gas-
pariūnienės. J. Malonis

Rockford, Ill.

Keturi "kavaliariai"
Vasara jau lyg ir pasibaigė.
Ji pusėtinai priklausavo miestų
gyventojus. Vieni bėgo į miškus
ir prie ežerų, kad galėtų atsivė-
dinti, o kiti ieškojo priemonių
atsivėdinti namuose, įvesdami
vėdinimo sistemą savo kambariuose.
Tačiau karščiai, kaip atrodo,
jau baigiasi. Laukai, miškai ir
ežerai mažiau mus bevilioja, tad
tenka ieškoti kitų vietų, kur būtų
galima susirinkti bei smagiai
laiką praleisti. O tokios vietos
kaip tik yra salės.
Štai Lietuvių Kultūros Drau-
gijos meno mėgėjų ratelis, taip
sakant, pradės rudeninį sezoną
su koncertu, atseit, dainų pro-
grama. Iš Chicago atvyksta Ke-
turių kavalierių kvartetas, kuris
nuolat dainuoja p. Šaltimiero
vedamoje radijo programoje.
Tą programą girdi tūkstančiai
lietuvių. Girdi ją chigagiečiai,
girdi ir kitų miestų lietuviai,
įskaitant rockfordiečius. Bet jie
girdi tik melodijas, kurios yra
perduodamos oro bangomis.
Nors ir malonu yra oro bangomis
perduodamas dainas klausyti,
tačiau kur kas maloniau yra
matyti ir pačius dainininkus, kai
jie dainuoja.
Tą progą kaip tik ir bus su-
teikta rockfordiečiams šį sekma-
dienį, rugsėjo 25 d., kai keturių
kavalierių kvartetas atvyks į
Lietuvių klubo salę ir atliks
koncertinę programą.
Su "kavaliariais" mes turėsi-
me progos ir asmeniškai susi-
tikti bei paspausti jiems dešinę.
Prieš geroką skaičių metų p.
Šaltimieras lankėsi Rockforde
ir paliko neužmirštamą įspūdį
visiems, kas tik turėjo progos
su juo susipažinti. Pirmiausia
jis nustebino visus savo lietu-
vių kalba: nors jis Amerikoje
gimęs ir augs, bet lietuviškai
kalba visiškai laisvai ir gražiai.
Be to, reikia neužmiršti, kad jau
per daugelį metų p. Šaltimieras
populiarina lietuvių dainas per
radiją.
Po koncertinės programos bu-
sokiai, Verdi orkestrui grojant.
—Zvalgas.

**Pietkiewicz—Taupymo
Lygos prezidentas**

B. R. PIETKIEWICZ
B. R. Pietkiewicz išrinktas
Lietuvių Taupymo ir Skolinimo
Bendrovių Lygos prezidentu.

Antradienį, rugsėjo 20 dieną,
District Savings and Loan Asso-
ciation patalpose įvyko taupymo
bendrovių lygos narių susirin-
kimas, kuris, apsvarstęs viešų
bėgamuosius reikalus, išrinko
Lygos vadovybę ateinančioms
metams.
Lygos pirmininku išrinktas
chigagiečiams gerai pažįstamas
finansininkas B. R. Pietkiewicz,
ilgametis Crane Savings & Loan
Association prezidentas.
B. R. Pietkiewicz yra gimes
Lietuvoje, Rietave. Ten jisai ir
pirmuosius mokslus ėjo. Šio
šimtmečio pradžioje jis atvyko
į Ameriką, gavo darbą, lankė
mokyklą, įsitrukė į Real Estate
biznį, o vėliau suorganizavo tau-
pymo ir skolinimo bendrovę.
Šiandien Pietkiewicziaus suorgan-
izuotoji įstaiga turi puikų nuo-

savų namą 2555 West 47th St.
ir visus moderniškus finansinės
įstaigos įrengimus. Iš nieko Piet-
kiewiczius išaugino stambią mili-
joninę taupymo ir skolinimo or-
ganizaciją. Jam padeda darba
dirbti jo sūnus E. R. Pietkie-
wicz, kuris yra Crane Savings
bendrovės sekretorius ir advo-
katas.
B. R. Pietkiewiczius yra suma-

nus ir energingas žmogus. Visi
yra įsitikinę, kad jo vadovybė
bus naudinga šios Lietuvių Tau-
pymo Bendrovių Lygos nariams
ir visiems taupytojams.
— Eilė sovietų "statybininkų"
atvyks į Ameriką, aplankydami
ir Chicago. Spalio 11-12 d. jie
apžiūrės konstrukcijos bei pla-
navimo centrą Barringtone.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET
E. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas
Mokame aukštus dividendus. Kešiuojame čekius. Paruodame ir išper-
kame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai velni.
ATIDARYKITE SĄSKAITA ŠIANDIEN.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro;
antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 5; trečiadienį uždaryta, o
šeštadienį nuo 9 val. iki vidudienio.

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas
11 gabalų tikrai už \$169
I ši setą įeina lova, dreseris, komoda,
springasai, matrasas su vidujinėm spiruo-
klėm, 3 vanity stiliaus lėmos, 2 miega-
mos pagalvės ir kilimas. Didelis pasi-
rinkimas ir kitokių baldų. Galima užėiti
vakarais. Paruodame išmokėjimams. Už
6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių
nuosimėjų. Prieš perkant baldus, užsi-
kite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrė-
kite baldus ir patirkite kainas.
ROOSEVELT FURNITURE CO
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEctey 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

JONAS GRADINSKAS
Televizijos, Radio, Patefono
Taisymas
"PASKAMBINKIT PRIEŠPIET
— ATVAŽIUOSIM POPIET"
J. G. Television, 2512 W. 47th Street
Telefonas FRontier 6-1998
Pas lietuvi — ir geriau ir pigiau!
DAnube 6-6887
DAINA TELEVISION
PARDAVIMAS-TAISYMAS
3130S. HALSTED

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU (MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkautymas saugus, greitas ir
tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituania Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IS TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį,
specialius įrankius ir apdraudas
6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GROvehill 6-7096

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS
iš arti ir toli
NAUJAS 1955 M. SPECIALUS
DIDELIS SUNKVEŽIMIS.
Pigus, sąžiningas patarnavimas
Saukite:
R. ŠERENAS
4546 SO. WOOD STREET
Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

HILLTOP APPLIANCES has it!
NEW SCHICK "25"
New Schick "25" complete with black and silver Caddie Case
29.50
makes anything you shave with now as outdated as a straight razor!
Your face never had it so good — or so close! This new Silver Jubilee shaver by Schick, inventors of electric shaving, shaves you so close it leaves nothing but a smile on your face!
3 reasons why nothing shaves you closer than the new Schick "25"
1. Super-Honed Heads with New Sharpness. Honed and finished to a sharpness unmatched by any other shaver. Never pull or pluck.
2. Curved Combs with New Precision. Curved shape presses down skin around each whisker for gentle shaves, no irritation. Comb guides each whisker into place no matter which way it grows.
3. Hi-Power Motor with New Perfection. World's most powerful motor for its size. More than enough power to shave the toughest whiskers.
Special trade-in offer
We'll take your old electric shaver, any make in any condition, at a \$5.00 trade-in. With trade-in the new Schick "25" costs only **only 24.50**
try it for 14 days — money-back guarantee
HILLTOP TELEVISION, FURNITURE AND APPLIANCES, INC.
3037 West 111th Street Hilltop 5-5511
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

TONIKAS VIDURIAM
Čia yra naminė gyduolė: mišins šakny, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, pūslės ligų, širdies supykimo, šūrpulviavimo, prešalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja \$4.00.
ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
★
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel.: HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST
Chicago 29, Illinois

Vyrai gali pasirinkti tarnybą
— Primenu visiems jauniems vyrams, kad High School baigusieji gali pasirinkti vieną iš 87 techninių mokyklų pirma, negu jie bus prisaikdinti karo tarnybai, — pareiškė Master Sergeant Anthony Bujanowski, kuris vadovauja Armijos ir Aviacijos Rekrutavimo Įstaigai, esančiai 1831 Blue Island Avenue.
Rekrutavimo Įstaiga dabar yra atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30 P. M., kad dirbantieji arba kitais dalykais užimti jaunuoliai galėtų į ją užėiti ir pasiteirauti. Informacijų taip pat galima gauti, jei patefonuosite TA 9-2777.

TURĖSIME VEL 50-TIES METŲ JUBILIEJŲ

DALIS SEIMO ATSTOVŲ IR POLITINIŲ VEIKĖJŲ PANEVĖŽIO KALĖJIME 1905-1906 M.

1. J. Tamošius, karys, latvių tautybės, polit. kalnys; 2. P. Skaringa, ūkininkas, seimo ats.; 3. J. Smilga, ūk., sm. ats.; 4. D. Survilas, kalėimo sargas, iš Pusaloto; 5. P. Miūnas, latvis, polit. kal.; 6. A. Atkočius, ūk., sm. ats.; 7. I. Lapinskas, ūk., sm. ats.; 8. Zeimelis; 9. Tolčiakov, kal. viršininkas; 10. A. Lapinskas, 8 kl. gimnazistas, polit. kal.; 11. J. Dambrauskas, ūk., sm. ats.; 12. Kovalčiuk, kalėimo sargas; 13. A. Genys, ūk.; 14. J. Kareckas, sm. ats.; 15. A. Barabanov, karys, polit. kal.; 16. J. Jablonskis, sargas; 17. P. Žirkevičius, vaistininkas iš Vabalinkų; 18. J. Inčiūra, dėl pašto užpuolimo; 19. P. Jasenas, dėl pašto užpuolimo; 20. Ern. Galvanauskas, sm. ats.; 21. M. Margis, ūk., polit. kal.; 22. S. Graudis, ūk., polit. kal.; 23. A. Urinaitis, vaistininkas iš Pomėnų, sm. narys; 24. G. Micevičius, šaltkalvis, polit. kal.; 25. J. Stasiūnas, polit. kal.; 26. T. Šiurna, sm. ats.; 27. A. Balinas, polit., žydų tautybės; 28. I. Ščerskis, polit., žydų tautybės.

Tadas Šiurna

Šiemet gruodžio 5 d. sueis lygiai 50 m. nuo Didžiojo Vilniaus Seimo. Anais carizmo ir didžiausios priespaudos laikais tai buvo bene pats reikšmingiausias įvykis. 1905 m. revoliucija ir toks pat revoliucioniškas seimas padarė lietuvius imtis griežtesnių žygių kovoje dėl savo laisvės ir teisių. Kova buvo sunki ir kruvina. Daug aukų pareikalavo. Atsigavusi po revoliucijos caro valdžia žiauriausių priemonių griežėsi, kad atstatytų senąją tvarką. Visoj Lietuvoj buvo įvesti baudžiamieji Dono kazokų ir kitokių kariuomenės dalių būriai. Dažnai šaudė iš susirinkusių, jei tik kur buvo triukšmingiau, be jokio išpejimo. Daug ir nekaltų nukentėjo. Bet ir šitokiu būdu nebevalgė Lietuvos sielą užgniauzti laisvo kilimo.

*Nebeužtenksi upės bėgimo,
Nors jis ir eity sau pamažu.
Nebus laikys laisvės kilimo,
Nors tau pasveikint būtų [baisul]*

Taip dainavo Maironis. Tokia tvirta ryžtinga nuotaika vyravo visoj Lietuvoj. Todėl Vilniaus seimas ir galėjo išskirti tokius reikalavimus: nebe mokėti maskoliams jokių mokesčių, neleisti vaikų į rusiskas mokyklas, išvyti visus rusų valdininkus, visur statyti savus, lietuvius, uždarinėti monopolius — valstybines svaigalų parduotuves, nesikreipti į rusų įstaigas. Daugely vietų po seimo ir ligi seimo dar, taip buvo ir daroma.

Tolimi senoki laikai. To meto veikėjų ir gyvųjų liudytojų jau reta atrasti. Bet pasitaiko dar. Toksai yra Tadas Šiurna. Gyvena 425 Rogers St., Downers Grove, Ill. Jau 77 metų, bet gvus, malonus ir darbingas dar. Gimęs ir užaugęs Naujamiestyje, Panevėžio apskr. Ameriką atvažiavo 1907 metais. Kad nepūtų rusų kalėjimuose, turėjo palikti Lietuvą ir keliauti į šią šalį. Nelengva buvo šiurmai, jaunam, darbščiam, karštai mylinčiam savo kraštą, skirtis su Lietuva. Nuo jaunų dienų jis buvo įsitrukęs į lietuvišką darbą. Dalyvavo chore, dirbo su knygnešiais, rašė carui prašymus, kad grąžintų spaudą. Na, o 1905 m. išrenkamas į seimą, kaip tikamiausias atstovas. Grįžęs po seimo, statomas Naujamiesticio priešaky, jau naujos lietuviškos valdžios viršaičiu.

Šį sykį trumpai patelkiamė

žinių apie seimą, kaip mums papasakojo T. Šiurna, buvęs atstovas. Ateity duosime daugiau ir apie seimą ir apie priešėimines, poseimines nuotakas. Jei, žinoma, T. Šiurna mūsų neapvils. Jis tvirtai pasižadėjo parašyti apie tai, kaip savo atsiminimus. Tikėkimės, kad savo pažadą ištesės.

Po nepasisekusio Rusų-Japonų karo (1904-1905) visoje Rusijoje atsipalaidojo vadžios. Buvo reikalauta naujos demokratinės santvarkos. Lietuvoj, be to, buvo stengtasi atsiskirti nuo rusų. Kad tasai balsas ar reikalavimas būtų svaresnis, visuotinis, nusistatyta šaukti seimas. Visi valstiečiai rinko delegatus. Kur galima, delegatai buvo renkami bendruose valsčiaus susirinkimuose. Iš Naujamiesticio buvo išrinkti 3: Tadas Šiurna, Jonas Veseckas ir Steponas Kirdulis.

J. Veseckas sugalvojo daryti sąrašus ir rinkti parašus, kiek kas norėtų gauti žemės. Didokai glėbį tokių sąrašų sudaręs. Be to, ir kelionei surinkęs apie 100 rublių. Visi bežemiai labai norėję žemės, tad mieliai sumetė — kas grivina (10 kapeikų), o kas ir dvi. Šiurna ir Kirdulis prašė Vesecką, kad pasidalytų tuos pinigus, nes visi vyksta bendrai atstovaut tiems patiems reikalams. Veseckas griežtai atsiskakęs tai padaryti. Aniedu gavę iš valsčiaus po 10 rub. kelionei.

Vykę traukiniu. Kartu buvęs ir kun. Juozas Tumas, Vadakėlių, vadinamų Kapauskių, filijalistas. Kiekvienoje stotyje vis daugiau ir daugiau rinkosi lietuvių. Iš turimų rankose arkišenėse Vilniaus žinių pažindavę kiti kiti, kad seimo atstovai. Ramygalos delegatai prisijungė Kėdainių stotyje. Buvę šie: Vincas Kaupas ir Kaupaitė Bronė (kun. brolis ir sesuo), Bronys Liesis (kun. svainis), Elena Liesytė ir Kazys Krotkas. Moterys tautiniais drabužiais apsirengusios. Beveik visas traukinys buvęs vien tik lietuvių. Visų ūpas gerokai pakilęs. Ėmę lietuviškai dainuoti.

Vilnių pasiekę kitos dienos rytą. Tuojau įsiregistravę Aušros knygne. Šiurną įregistruvęs Ern. Galvanauskas. Vieni butus patys susiradę, kitiems buvę parūpinta. Tą pat dieną vakare delegatai patekė į spektaklį. Suvaidino: Iš tamsos į šviesą ir Neatmezgamas mazgo. Režisiorium buvęs Landsbergis. Po spektaklio ramygaliečiai dainavę scenoj: Eina garsas nuo rubežiaus, Kur bėga šešupė, Kur lygūs laukai. Šiurna irgi prisidėjęs prie dainininkų. Užbaigę Lietuvos Himnų. Paskum atskiros srovės turėjusios savo pasitarimus.

Delegatų suvažiavę apie porą tūkstančių. "Kas tik mendo Lietuvos žemelę ir valgo jos duonelę, tas galėjęs būti išrinktas delegatu". Todėl, be lietuvių, buvę čia rusai, žydai,

lenkai, karaimai, latviai. Visos tautybės ir visos srovės atstovavusios seime. Buvę daug ir svečių, ypatingai iš ūkininkų. Vien kunigų susidarę apie 300.

Seimo posėdžiai vykę didžiojo geležinkeliečių salėj, kur galėjo tilpti ligi 5.000. Kiekviena grupė rinkusi savo įgaliotinius į prezidiumą. Kunigai — kun. Būčj, ūkininkai — Jankauską, socialdemokratai — Kairį ir t.t. Dr. Jonas Basanavičius visų buvo išrinktas pirmininku. Jisai suskambinęs tokiu ypatingu skambalėliu ir taręs:

"Broliai lietuviai! Šiandien atidarome pirmąjį Vilniaus seimą, kurio delegatai suvažiavę iš visos Lietuvos. Per keturiasdešimt metų neturėjome savos spaudos. Dabar mes suvažiavom, reikalaudami autonomijos ir daugiau laisvų savo kraštui ir t.t."

Po tokios maždaug įžangos užsirašę kalbėtojai. Visi reikalavę, kad lietuviai galėtų turėti savas mokyklas, kad bežemias būtų išdalytos žemės. Socialdemokratai reikalavę, kad ir iš klebonijų būtų paimtos žemės ir išdalytos. Didžiausias triukšmas kilęs kunigų tarpe. Jie pradėję šaukti: "Matot! Matot, ką daro socialistai! Dabar jie nori atplėšti iš bažnyčių žemes, paskui atims klebonijas, uždarys bažnyčias ir kunigias išvys lauk!"

Kun. Tumas pamėginęs nuraminti, bet kur tau! Triukšmas nesilovęs ir kunigai protestuodami pradėję eiti iš salės. Pasilikę gal apie 50. Vėliau išėjęs kalbėti kun. Tumas ragino, kad delegatai, grįžę namo, imtųsi akcijos, idant visi rusų valdininkai būtų iškraustyti iš Lietuvos. Tegul, esą, jie grįžta ten, iš kur atėję. Jeigu nepaklausys — sudėkite jų mantą ir išvežkit lauk. Vienas iš socialdemokratų, po to kalbėjęs, pasakęs: "Kun. Tumas pertoli nučjęs. Reikią duoti daugiau laiko tiems rusų valdininkams išsikraustyti".

Seimas užtrukęs tris dienas. Atskiros grupės turėjusios savo programas, atspausdintas ant spalvotų lapelių: dešiniojo bloko balti, tautininkų mėlyni, socialdemokratų raudoni. Tie lapeliai buvę išdalinti delegatams.

Delegatai, prisipirkę Vilnių knygų, grįžę namo. Veseckas labai užrūstinęs savo žmones. Jis, grįždamas iš Vilniaus, prie Aušros Vartų iš likusių to šimto suaukotų pinigų prisipirkęs medalikėlių, kryželių, paveikslėlių. Ir pradėjęs dalyti aukotojams.

— Ką tu čia, kaip mažiems vaikams! Mes žemės užsirašėm, žemę žadėjai parvežti? O kur ji dabar?

Veseckas, kaip prastas žmogus, nei jis pakalbėjęs seime, nei niekur su tais savo sąrašais nepriejęs. Taip ir parsivežęs juos atgal.

MIDLAND
Savings and Loan Association
PER 40 METŲ VISI LIETUVISKI KOLONIJU SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVE
Mes mokame 3 1/2%
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

MOVING **PERKRAUSTYMAS** **MOVING**
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli trokai - Naujausi kraustyimo ironkiai
Ilgų metų patyrimas - Pigus ir sažiningas palarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. Chicago 36, M. Tel. Wblbrook 5-9209

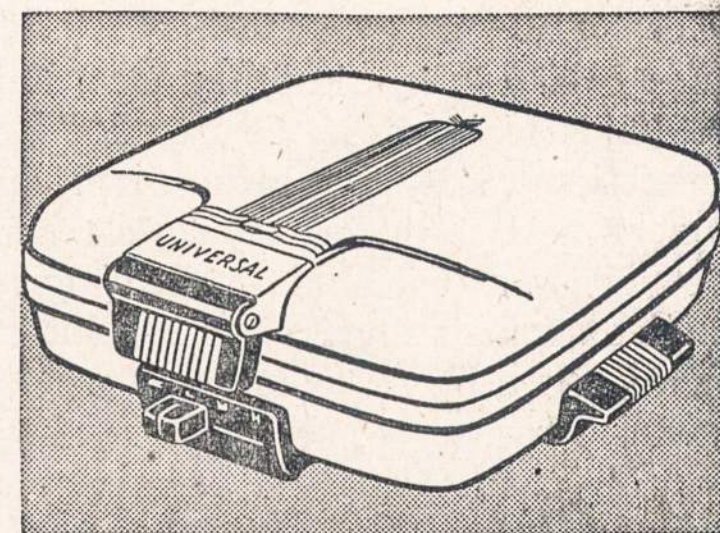
ARŠINKITES NAUJIENOSE!

GARSINKITES "NAUJIENOSE"

NOW AT BEE JAY'S

Coffeematic

COOK-A-MATIC

Here is America's overwhelming favorite, in either glistering chrome or the new modern copper, specially finished to prevent tarnish. It is functional and superbly designed to suit the most discriminating hostess. Coffeematic makes up to 10 cups of coffee with the exclusive Flavor Selector for the precise choice of mild, medium to strong... true coffee flavor without bitter aftertaste. The Redi-Lite glows to signal that coffee is brewed and the Heat Sentinel, a special warming unit, takes over to keep coffee piping hot without increasing strength. The balanced handle and non-drip spout combine for splashless, easy pouring. The chromed interior is easy to keep clean. Pride in ownership is outstanding with the Universal Coffeematic.

6 foot detachable cord. 600 watt unit. 55 watt warming element. 110-120 volts. A. C. 3 to carton. Shipping weight 17 lbs.

Enjoy Sitdown Cooking with a UNIVERSAL Cook-a-matic
BAKES • GRILLS • TOASTS • FRIES
For a meal or a crowd... from waffles to steak, the Universal Cook-A-Matic speeds up service. Quick change grids make it a waffle iron or a grill in seconds.

This eye-catching Coffeemaker works like a charm, automatically. Perking for two to five cups starts quickly and when just the right flavor has been reached, perking stops. A special warming element keeps coffee piping hot without increasing strength. New, modern design has a perfectly balanced handle and spout for driplless, easy pouring. This outstanding addition to Universal's full line of coffeemakers is specially finished to prevent tarnish. It is ideal for small family use.

BEE JAY STORES

15 W. Hubbard Street

Whitehall 4-3253

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$9.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00

Užsienioje:
Metams \$11.00
Pusei metų \$7.50
Trims mėnesiams \$4.50

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu: \$10.00
Metams \$10.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Vienam mėnesiui \$1.25
Kiegyje per išnešiotojus:
Viena kopija 5c.
Savaitei 30c.
Mėnesiui \$1.25

Dvi Vokietijos

Rugsėjo 20 d. Sovietų Rusija pasirašė sutartį su rytinės Vokietijos komunistinio režimo atstovais, atvykusiais į Maskvą. Ta sutartis suteikia tariamai Demokratinėi Vokietijai Respublikai neva "pilną suverenumą" su teise savarankiškai tvarkyti savo vidaus reikalus ir užsienio politiką, neišskiriant santykių su Vokietijų Federatine Respublika (vakarinė Vokietija) bei kitomis valstybėmis.

Sovietų valdžia tačiau laikys ir toliau savo kariuomenę rytinės Vokietijos teritorijoje, pasiremama "susitarimu" su komunistine vokiečių valdžia. Ji prižada, kad sovietų kariuomenė nesikiš į "demokratinės respublikos" vidaus reikalus nei į jos "socialiniai-politinių gyvenimą".

Po tais sutarties žodžiais slypi visai kas kita. Rytinė Vokietija nėra demokratinė respublika ir nėra suvereninė (nepriklausoma) valstybė. Ją valdo Rusijos diktatūros tarnai, kurie užsiriogino žmonėms ant sprando su sovietų armijos ir teroristinės žvalgybos pagalba. Jei rytinėje Vokietijoje būtų leista žmonėms pareikšti savo valią laisvais rinkimais, tai ta uzurpatorių gauja būtų nušluota. Bet bolševikiniai krašto okupantai laisvus rinkimus panaikino ir uždraudė socialdemokratų partiją, o kitas partijas dėl pasaulio akių paliko, atėmę joms teisę laisvai veikti.

Prieš dvejus metus rytinėje Vokietijoje buvo sukile darbininkai, kuriems įkyrėjo Maskvos satrapų savivaldymas, ir nors darbininkai nebuvo apsiginklavę, komunistų "valdžia" sulindo į palėpes; ją išgelbėjo tik sovietų armijos tankai.

Grotewohl, Ulbricht ir Ko. todėl visiškai priklauso nuo Kremliaus malonės.

Rytinė Vokietija yra toks pat Sovietų Sąjungos sateklis, kaip Lenkija, Vengrija arba Bulgarija.

Paskelbdama rytinę Vokietiją "suverene valstybe", Sovietų Rusija atliko dar vieną neteisėtą aktą.

Rytinė Vokietija, kurioje gyvena apie 18 milijonų žmonių, buvo viena iš keturių karinės okupacijos zonų, sudarytų karo metu pagal susitarimą Jaltoje tarp keturių didžiųjų valstybių. Tas susitarimas nesuteikė teisės Rusijai visiškai atskirti rytinę zoną nuo kitų Vokietijos sričių arba šteigti joje sovietinę tvarką. Bet Rusija tai padarė.

Kitose trijose Vokietijos zonose okupacinės amerikiečių, britų ir prancūzų vyriausybės leido žmonėms demokratinį būdą išsirinkti savo vietines savivaldybes, paskirų valstybėlių seimus ir bendrą parlamentą. Zonų ribos tapo panaikintos ir visa vakarinė Vokietija susiorganizavo, kaip Federalinė Respublika.

Joje gyvena tarp 48 ir 50 milijonų žmonių. Jų valdžia yra tikrai demokratiška.

Dabar Kremliaus diktatoriai savo okupacijos zonoje sukūrė "antrą Vokietiją", užkardami jai despotizmo sistemą, panašią į Rusijos, kurioje valdžią turi savo rankose privilegijuota mažuma.

Šituo savo aktu Chruščiovo-Bulganino klika parodė, kad ji nesiskaito su tarptautinėmis sutartimis. "Ženevos dvasia" šituo atžvilgiu nieko nepakeitė.

Ko Rusijos diktatoriai siekia, aišku. Turėdami savo saujoje "nepriklausomą" rytinę Vokietiją, jie stengsis priversti Vokietijų Federalinę Respubliką derėtis su komunistais dėl Vokietijos suvienijimo. Suvienijimo sąlygos yra žinomos: Kremlius reikalauja, kad vakarinė Vokietija nutrauktų saitus su Vakarais ir kad suvienytoje Vokietijoje pasilikty komunistinis režimas.

Jei Bonna tokias sąlygas priimtų, tai visa Vokietija, neilgai trukus, atsidurtų bolševizmo nasruose.

Vakarinė Vokietija negali lauzyti savo sutarčių su Vakarais, — juo labiau, kad, atsimitusi nuo Vakarų, ji pasilikty visiškai bejėgė atsiginti nuo Maskvos agresorių. Ir ji nieku būdu negali sutikti, kad suvienytos Vokietijos rytinėje dalyje būtų paliktas diktatūros režimas.

Tačiau Maskva yra užsispyrusi savo planą įvykdyti. Iš to gali kilti pavojingas visos Europos ir net viso pasaulio taikai konfliktas.

K. T. DUBYSA

Bonnai ir Maskvai ambasadoriais pasikeičiant

(Tąsa)

Patikrinta, kad nėra slapty susitarimų

Aplėsdamas Maskvą, Adenaueris spaudai pareiškė, kad jokių slapty susitarimų ar susitarimų su Sov. Rusija nebuvo ir nepadarėta. Tokių reikalavimų jis ir nebuvo prašomas. Nei atsimitimo nuo Atlanto Pakto ar Vakarų Europos Unijos ir susilpninimo jiems išpareigojimų iš V. Vokietijos pusės net nebuvo prisiminta. Reikia tikėtis, kad stiprus ir nepalaužiamas valios su komunizmu kovotojas, Dr. K. Adenaueris, nors arti 80 metų senukas, sako tiesą.

Molotovui bailsūs tremtiniai ir balionai

Nors Molotovas susitęsęs nekaltų žmonių krauju, jo klauuose pats nuskęstų, bet nepraleidžia mažiausios progos siekti savo priešų. Ir baigiaotis konferencijai, Molotovas paprašė Adenauerį, kad sudraustų propagandinių balionų laidymą į Sovietų satelitinis kraštus arba už geležinės uždangos, ir padėtų gražinti vokiečių karo metu išvežtus rusus ir kitus sovietų piliečius. O tie "rusai" ir "kiti sovietų piliečiai" Molotovo supratimu yra visi, kurie paliko savo kraštus tik dėl to, kad išsaugoty gyvybę ir kovoty su komunizmo teroru, imperializmu ir

laisvės bei demokratijos išniekinimu. Ir šandien sovietai siunčia laiškus "grįžti į tėvynę", kad tik sugaudytų ir sunaikintų laisvajam pasauliui skelbiančius sovietų žiaurumu pavergtuose kraštuose ir pačioje Rusijoje. Tikrai Molotovo geros akys prašty iš ty, pas kuriuos kasdien iš Rytų atbėga nuo sovietų teroro jų pačių broliai ir sesės. Reikia tikėtis, kad V. Vokietijos vyriausybė "abipusiskumo pilno vaizdo" neįsipareigojo ir Molotovo prašymo nepriėmė.

Reakcija ir susitarimų vertinimas

Vak. Vokietijos politiniuose sluokniuose Adenauerio susitarimas užmegzty su Sovietais diplomatinis santykius vertinamas dvjopai. Vieni laiko laimėjimu, nes Sovietai turės nutraukti savo sabotavimą V. Vokietijos, kaip oficialiai pripažįstamos jų pačių de facto ir de jure.

Sovietų Rusijos ambasadorius, atvykdamas į Bonną, kartu atveš ir V. Vokietijos vyriausybės pripažinimą savo skiriamuosiuose raštuose. Kiti nutraukti savo sabotavimą V. Vokietijos, kaip oficialiai pripažįstamos jų pačių de facto ir de jure.

tykių užmezgimo. Pasigirdo ir pačios Rusijos spaudos balsai, aišku, su valdžios žinia, kad Adenaueris kalbėjo ne visos Vokietijos vardu, o tik vakarinės. Rytų Vokietijos vardu gali kalbėti tik jos vyriausybė. Kad sumažintų Adenauerio nuopelnus vokiečių belaisvių paleidimo reikalui, pasaklta, kad R. Vokietijos prezidentas Pieck'as daug anksčiau yra paprašė Sovietų valdžią paleisti belaisvius. Jo laiškas buvęs įteiktas prieš mėnesį anksčiau, negu prasidėjo derybos.

Skubus R. Vokietijos delegacijos iššaukimas Maskvon sako, kad Maskva laiko abiejų Vokietijų reikalą lygiu dėl belaisvių paleidimo, bet ne vienos pusės, arba mažina reikšmę diplomatinį santykių užmezgimo prasmę su V. Vokietija. Žinoma, R. Vokietijos delegacija gaus ir atitinkamų instrukcijų tolimesniam laikymuisi ir ateities prisitaikymui. Bonnos parlamentas, kaip matyti iš spaudos ir kitų šaltinių, nesiskubins susitarimo patvirtinti, gi kol parlamentas Adenauerio susitarimo nepatvirtins, tol susitarimas neturi galios ir ambasadoriai negalės pradėti eiti savų pareigų. V. Vokietijos parlamento sluokniai nori palaukti nerašyto belaisvių paleidimo vykdymo. NATO sluokniuose keliamas klausimas ar V. Vokietijos karo dalinių formavimas dar daugiau nesulėtės, nes socialistai, kaip opozicinė partija, gali išvystyti dar didesnį spaudimą dėl apsiginklavimo, sakydami, kad iš Sovietų pusės nėra pavojaus. O sovietų ambasada su dideliu skaičiumi pareigūnų, aišku, mokės atlikti savo pralaimėjimu. JAV valstybės departamentas vertina jį palankiai. "Maskvos apsisprendimas pripažinti V. Vokietijos vyriausybę diplomatinį santykių užmezgimu lygus pripažinimui, kad ligšiolinė Maskvos vesta politika Vokietijos atžvilgiu yra nepasisekusi. Makvos politikos pakaitimą nulėmė vakariečių bloko ir V. Vokietijos vesta politika". Panašiai žiūrima Anglijoje, Prancūzijoje ir kitur.

Posėdžiavo socialdemokratai

Rugsėjo 16 d. Lietuvos socialdemokratų sąjungos 19-tos kuopos nariai buvo susirinkę Lietuvos atletų klube, Brooklyne, pasitarimui. Tai buvo pirmas 19 kuopos narių susirinkimas po vasaros atostogų. Palyginti, susirinkimas buvo gausus, gyvas, pokalbiuose ir reikalų svarstyme. Daugiausia kalbų sukėlė Demokratinės Darbo Tarkos rugsėjo 3, 4 ir 5 d. buvęs pirmas suvažiavimas Thompson, Conn. Apie tą suvažiavimą platesnį pranešimą padarė advokatas Kęstutis W. Michelonas. Taip pat apie suvažiavimą informavo advokatas Steponas Bredes. Plačiose kalbose iškeltos mintys, kurias DDT suvažiavime pareiškė Dr. Pijus Grigaitis, Dr. Juozas Repečka ir kiti.

Susirinkusieji nutarė, kad būsimose kuopos susirinkimuose būtų skaitomos paskaitos. Pas-

gali atsitikti. Jei ne nuo ligos, tai kitokių komplikacijų, nuo kurių beveik visi aukštieji Kremliaus vadai miršta. Kai kurie užsienio korespondentai mini ir įpėdinius, būtent: Vorosilovą, Žukovą ir Chruščiovą. Nebūtų didelio nustebimo, jei vieną dieną ateitų iš Maskvos žinia: Bulganinas, po susikomplicavusios ligos, dedant didžiausias pastangas geriausiais Maskvos gydytojams, mirė. Jei tai atsitiktų, tur būt, Bonnos ir Maskvos ambasadoriai negreitai pradėty eiti savo pareigas.

Staigi Bulganino liga

Kadangi V. Vokietijos ir Sovietų Rusijos susitarimai pagrįsti daugiau delegacijų vadų (Adenauerio ir Bulganino) žodžiais, tai staigus Bulganino susirgimas pradedamas aiškinti, kaip susitarimų neįvykdymas. Jeigu Sovietų radijas pranešė apie Bulganino ligą, prileidžiama, kad ji yra rimta ir visko

Pavergtų Europos Tautų ir Jungtinių Tautų posėdžiai

Rugsėjo 20 d. pradėjo posėdžiauti 60 Jungtinių Tautų atstovai. Rugsėjo 22 d., tik antroje Jungtinių Tautų rūmų gatvės pusėje esančiuose namuose prasidėjo Pavergtų Europos Tautų seimas.

Pavergtų Europos Tautų seimas svarstys visą eilę klausimų, susijusių su pavergtų žmonių būkle ir išlaisvinimu. Bus svarstoma Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių reikalai, Čekoslovakijos ir Lenkijos neteisėtas atstovavimas Jungtinėse Tautose ir kita. Jūsų korespondentas seks posėdžių eigą.

Laisvas ir pavergtas estai susitiko Suomijoje

New Yorko estus pasiekė žinia, kaip laisvas estas, gyvenęs Švedijoje, susitiko su pavergtos Estijos seimo nariu Helsinkyje, Suomijoje. Helsinkyje buvusiam Europos parlamentarų suvažiavime dalyvavo ir pavergtos Estijos seimo narys Illeson. Kaip kitus, taip ir Illesoną suomiai laivu vežiojo jūroje. Toji ekskursija vyko švedų laivu. Tame laive buvo vienas jūrininkas tremtinys estas. Juos suvedė laivo kapitonas. Illesonas pirmiausia teiravosi kaip veikia egzilinė estų vyriausybė ir ragino tremtinį jūrininką grįžti Estijon. Jūrininkas atsakė, kad grįžimui laikas ateis ir grįš kartu su egziline vyriausybe.

Maironio šeštadieninė mokykla pradėjo mokslo metus

Maironio šeštadieninė mokykla, kuri yra įsikūrusi Apreiškimo parapijos mokyklos patalpose, savo mokslo metus pradėjo šeštadienį, rugsėjo 17 d. Iki šiol mokinių skaičius prilygsta pereinusių metų buvusiame.

Posėdžiavo socialdemokratai

Rugsėjo 16 d. Lietuvos socialdemokratų sąjungos 19-tos kuopos nariai buvo susirinkę Lietuvos atletų klube, Brooklyne, pasitarimui. Tai buvo pirmas 19 kuopos narių susirinkimas po vasaros atostogų. Palyginti, susirinkimas buvo gausus, gyvas, pokalbiuose ir reikalų svarstyme. Daugiausia kalbų sukėlė Demokratinės Darbo Tarkos rugsėjo 3, 4 ir 5 d. buvęs pirmas suvažiavimas Thompson, Conn. Apie tą suvažiavimą platesnį pranešimą padarė advokatas Kęstutis W. Michelonas. Taip pat apie suvažiavimą informavo advokatas Steponas Bredes. Plačiose kalbose iškeltos mintys, kurias DDT suvažiavime pareiškė Dr. Pijus Grigaitis, Dr. Juozas Repečka ir kiti.

Susirinkusieji nutarė, kad būsimose kuopos susirinkimuose būtų skaitomos paskaitos. Pas-

gali atsitikti. Jei ne nuo ligos, tai kitokių komplikacijų, nuo kurių beveik visi aukštieji Kremliaus vadai miršta. Kai kurie užsienio korespondentai mini ir įpėdinius, būtent: Vorosilovą, Žukovą ir Chruščiovą. Nebūtų didelio nustebimo, jei vieną dieną ateitų iš Maskvos žinia: Bulganinas, po susikomplicavusios ligos, dedant didžiausias pastangas geriausiais Maskvos gydytojams, mirė. Jei tai atsitiktų, tur būt, Bonnos ir Maskvos ambasadoriai negreitai pradėty eiti savo pareigas.

Staigi Bulganino liga

Kadangi V. Vokietijos ir Sovietų Rusijos susitarimai pagrįsti daugiau delegacijų vadų (Adenauerio ir Bulganino) žodžiais, tai staigus Bulganino susirgimas pradedamas aiškinti, kaip susitarimų neįvykdymas. Jeigu Sovietų radijas pranešė apie Bulganino ligą, prileidžiama, kad ji yra rimta ir visko

kaitininkus kvies kuopos valdyba. Kitas susirinkimas įvyks spalio 14 d. ir numatoma, kad Dr. Juozas Repečka skaitys paskaitą. Susirinkimui pirmininkavo advokatas St. Bredes.

Skautai susivienijimo namuose

New Yorko skautams Susivienijimas Lietuvių Amerikoje leido rinktis savo namuose Grand St., Brooklyne. Tuose namuose ilgus laikus lietuviai rinkdavosi įvairiems parengimams. Juose yra dvi salės ir baras. Skautai dabar renkasi čia kasdien, o ypatingai jų gausu savaitgaliais.

Laisvas ir pavergtas estai susitiko Suomijoje

New Yorko estus pasiekė žinia, kaip laisvas estas, gyvenęs Švedijoje, susitiko su pavergtos Estijos seimo nariu Helsinkyje, Suomijoje. Helsinkyje buvusiam Europos parlamentarų suvažiavime dalyvavo ir pavergtos Estijos seimo narys Illeson. Kaip kitus, taip ir Illesoną suomiai laivu vežiojo jūroje. Toji ekskursija vyko švedų laivu. Tame laive buvo vienas jūrininkas tremtinys estas. Juos suvedė laivo kapitonas. Illesonas pirmiausia teiravosi kaip veikia egzilinė estų vyriausybė ir ragino tremtinį jūrininką grįžti Estijon. Jūrininkas atsakė, kad grįžimui laikas ateis ir grįš kartu su egziline vyriausybe.

LDD 7-tos kuopos susirinkimas

Šiomis dienomis buvo susirinkę LDD 7-tos kuopos nariai. Tai pirmas kuopos susirinkimas po vasaros atostogų. Susirinkime svarstyti einamieji reikalai ir plačiau kalbėtasi apie besikuriantią Demokratinę Darbo Tarką ir jos buvusį pirmąjį suvažiavimą Thompson, Connecticut. Apie tą suvažiavimą susirinkusius painformavo advokatas S. Bredes. Nariai plačiai teiravosi apie šios organizacijos tikslus.

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnio anglietuvių kalbų žodyno nėra. Nenumatoma, kad naujas žodynas greitai laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai įrištą 1256 puslapių angliškai-lietuvišką ir lietuviškai anglišką žodyną Kaina—\$14.00 Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasisiūte \$14.00 čekį ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois

— Ar jau aukojai šio vajuos metu tremtiniams gelbėti?

A. D. JOTEIKIS

LIETUVOS LAISVINIMO BYLA PO GENEVOS 4-RIŲ DIDŽIŲJŲ KONFERENCIJOS

(Tęsinys)

Kuriuo keliu eiti veikloj dėl Lietuvos laisvės?

Iš čia patiektų duomenų, rodos, netenka abejoti, jog yra dvi svarbiausios tai veiklai vietos: tai JA Valstybės ir Vokietija, tapusi jau dabar praktiškai politiniu subjektu. Vokietijos sujungimo klausimu kalbėsis jau dabar Maskvoje vienas Adenaueris su Sovietais, be Vakarų sąjungininkų pagalbos. Ir Sovietai su juo kalbėtis sutiko; savaime bus kalbama ir Sovietų Vokietijos nepuolimo pakto sudarymo reikalu.

Kitos vietos yra mums antraeilės reikšmės, o mažiausia vilčių, kaip matome, tenka dėti Didžiojon Britanijon, dėl jos Rytų Locarno pakto pirmo ir faktinis padėties pripažinimo siekimo. Todėl visa įtaka į vienokius ar kitokius veiksmus, kurie eina iš šio krašto, negali būti Lietuvos bylai naudinga.

Galutiniai išryškinti veiklos gairės, tenka prisiminti, kaip mūsų veiksnį buvo pasirošta Ženevai ir kaip buvo Lietuvos laisvinimo reikalai ten atstovaujami. Pirmiausia tenka pozityviai įvertinti ALTO žygius Valstybės Departamente Washingtone, kur ALTO prezidentas, įteikdamas

memorandumą š.m. birželio mėn. ("Naujienuos" birželio 16 d.) prašė Valstybės Departamentą įtraukti į reikalavimus laisvės ne tik 5 satelitinės valstybės (Bulgarijai, Vengrijai, Rumunijai, Čekoslovakijai ir Lenkijai) bet ir Lietuvai, kartu su kitomis Pabaltijo valstybėmis. States Departmentas, kaip žinome, tą padaryti pažadėjo.

Taip pat pozityviai tenka įvertinti Lietuvos Laisvės Komiteto New Yorke ir jo delegacijos akciją pavergtųjų tautų Seime Strasburge (š.m. liepos mėn.), kuris priėmė nutarimą reikalauti Sovietų užgrobtoms valstybėms laisvės, bet ne vien tik satelitams. Seimo nutarimą pavergtųjų tautų prezidentas patiekė Ženevos konferencijai.

VLIKas pritarė ir rėmė pavergtųjų tautų seimo nutarimą Strasburge, nurodydamas: "kad dabartinės pasaulinės įtampos sumažinti be Sovietų pavergtųjų tautų išlaisvinimo yra neįmanoma. Kad daugiau kaip 100 milijonų europiečių pavergtimas sudaro vieną iš pagrindinių šios įtampos priežasčių, kurių nepašalinus, negali būti nei taikos nei ramumo". (ELTA, Nr. 22/219, rugp. 2 d.). Vieningas darbas su Lozoraičiu ir čia, kaip ir visur kitur — išsiskyrė. Paskelbtoji (prieš Ženevą) VLIKO, ALTO, Diplomatu ir LLK (Lietuvos Laisvės Komiteto) konferencija Paryžiuje neįvyko, nes Lozoraitis jau iš pat pradžių "suabejojo josios reikalingumu" ("I Laisvę" Nr. 6, 1955 m.). VLIKO pirmininkas "pradedant balandžio 22 d. kvietė St. Lo-

zoraitį susitikti ir aptarti visus galinčius ten kilti Lietuvą liečiančius klausimus ir nustatyti mūsų veiklos taktiką bei darysimus žygius. St. Lozoraitis į visus kvietimus atsakė neigiamai. Paskutinis VLIKO pasiūlymas St. Lozoraičiui buvo tuo pačiu tikslu, susitikti š.m. liepos 15 d. Lozonoje. Bet ir į tą pasiūlymą gautas neigiamas atsakymas. Lozoraičio manymu, "tarptautinėje padėtyje nėra įvykę nieko, kas padarytų mudviejų (t.y. VLIKO pirmininko ir St. Lozoraičio) susitikimą būtina jau dabar, tuojau prieš konferenciją" (mano pabr. ADJ) (ELTA, Nr. 22/219 — 1955 m. gegp. 2 d.). Lozoraitis atmetė pasiūlymą susitikti liepos 15 d. — keturių Didžiųjų konferencija prasidėjo liepos 18 d., tris dienas prieš konferenciją, motyvuodamas, kad tarptautinėje padėtyje nėra (sic!) nieko įvykę?.. Nereikėjo būti dideliu politiku, kad pamatyti įvykius ne tik tris dienas prieš konferenciją, bet jau daug anksčiau, kurie rutuliojosi Lietuvos nenaudai (D. Britanijos spauda, palankumas Sovietams, Rytų Locarno pirmas, faktinis padėties Europoje pripažinimo tendencijos), dėl ko turėjo pagrindu susirūpinti visi veiksniai; pirmoje eilėje turėjo rūpintis tas, kuris pretenduoja į suverenumo atstovą, kuriam pirmoje eilėje turėtų rūpėti Lietuvos reikalai! Mūsų diplomatai, Lozoraičio vadovaujami, neparėmė pavergtųjų tautų Seimo Strasburge reikalavimo atstatyti satelitinėms ir Pabaltijo pavergtoms tautoms laisvę, neįteikdami tokio reikalavimo notos prieš Ženevos konferenciją.

Kai kurie iš mūsų diplomatų įteikė siauresne prasme notas — pasyvia prasme — nepripažinti tik Lietuvos okupacijos. Kai visų pavergtų tautų Seimas (Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos) reikalauja demokratine tvarka atstatyti pavergtuose kraštuose laisvę, ir tą reikalavimą įteikė 4-rių Didžiųjų konferencijai, tai iš ty valstybių skaičiaus išsiskiria Lietuvos kai kurie pasiuntiniai, prie tokio reikalavimo neprisidėdami, o įteikdami siauresne prasme notas — prašo tik nepripažinti Lietuvos okupacijos. Visoje pavergtųjų tautų kovų grandyje tokio turinio notos įteikimas ir išsiskyrimas iš kitų, galima išaiškinti, kaip diplomatinį sutikimą su padėtimi... Tas kaip tik pavojingiausia Lietuvai, kai toje padėtyje pirmoje eilėje buvo kalbama apie satelitinį valstybių išlaisvinimą ir nutylėjimą apie Pabaltijo valstybes! Todėl visai netenka abejoti, kad toks ty pasiuntinių su Lozoraičiu priekyje žygis, mažiausiai — yra nenoras ar nesugebėjimas atsipalaiduoti įtakos to krašto, kuris ruošia Lietuvos galutinį pripažinimą Sovietams. Tas dar tik įrodo, kaip pavojinga Lietuvos reikalus palikti vienų diplomatų rankose, kai jie geriausia prasme kalbant, dėka baimės ar nesugebėjimo, gali neapsakomai pakenkti Lietuvos laisvės gynimo reikalui.

Be šitokį Lozoraičio atsakymą susitikti prieš Ženevą tenka vertinti ir iš kito aspekto, būtent: Lozoraitis atsako Krupavi-

čiui, kad susitikti su juo jis nemato reikalo, nes "tarptautinėje padėtyje nėra įvykę nieko, kas padarytų mudviejų susitikimą būtina jau prieš konferenciją". (ELTA, Nr. 22/219) (Mano pabr. ADJ).

Prieš Ženevą jau buvo žinoma, jog Ženevoje bus iškeltas satelitinį valstybių išlaisvinimo reikalas. Dėl Pabaltijo išlaisvinimo klausimo kelimo dar buvo abejonių. Pagal Britanijos planą — Rytų Locarno — Lietuva su kitomis Pabaltijo valstybėmis atiduodama Sovietų Rusijai. Lenkijai gi yra daugiau davinų išlaisvinti, kartu su satelitinėmis valstybėmis. Lietuvos, drauge ir kitų Pabaltijo valstybių išlaisvinimas D. Britanijos politikoje negyvuoją. Lozoraičiui, lenkų kilmės ir lenkiškai-unijotiškos politikos šalininkui (žiūr. "Naujienuos" 1955 m. liepos 29 d. — Lozoraitis laikraščiu skiltyse) tokia eiga sutampa su jo politika ir todėl nėra jo reikalui įvykę nieko, dėl ko reikėtų susitikti veiksniams ir tuo reikalu rimtai susirūpinti, nes kai tik toji politinė raida einanti iš D. Britanijos, kurios įtakoje jis yra per savo draugus, atitinka visai jo tikslams — įtraukti Lietuvą į uniją. Visi tad unijos šalininkai, kartu su lenkais, bando įtraukti tuo keliu Lietuvą į uniją. Lozoraičiui tai visai paranku, atitinka jo dvasią, jo politiką, vedamą jau nuo 1935 m. (žiūr. "Naujienuos" š.m. liepos 29 d.), ir todėl eiga, damasis priešingai jis eity prieš savo politinius tikslus. Jam nėra jokio reikalo dalyvauti konferencijose, kuriose atskirai svarstomi Lietuvos laisvinimo reikalai.

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

Iš medicinos terminų

(Tęsinys iš Nr. 212)

lacrimae — ašaros, tears
lanugo — gyvaplaukiai, ma-
žučiai plaukai, gaurai
larynx — gerklos, įgerklis
lens oculi — akie lęšiuokas
lepra — lepra, raupsai, lim-
pama liga, leprosy
lethargia — letargija, letargas,
miegio liga, lethargy
leukocytum — leukocitas, bal-
tasis kraujo rutulėlis, leu-
kocyte
lie detector — melogaudis, me-
lo detektorius
ligatura — ligatūra, kraujo in-
dų užrišimas, ligature
lignum — ligninas
lingua — liežuvis, tongue
lipoma — lipoma, riebalinio
audinio navikas
liquor cerebrospinalis — ce-
rebrospinalinis, arba smege-
nų limfinis skystis, cerebro-
spinal liquor
liter — litras, skysčių mat-
vienetas, liter
lymphangioma — limfaugio-
ma, limfinių indų navikas
magnesium, Mg — magnezija,
cheminis elementas
malaria — malarija, šlapdrū-
gis, pelkių liga
maleus — įnosės, įplautis, in-
fekcinė liga, glanders
manganum, Mn — manganas,
cheminis elementas
massa — masė, medžiagos san-
kaupa
massage — masažas, brauky-
mas, trynimasis
medicina — medicina, sveika-
tos mokslas, medicine
megalomania — megalomani-
ja (megalomanas — reiškia
sergas), didybės manija
membrana — membrana, plė-
velė, plėvė, membrane
melancholia — melancholija,
slėgianti, prislėgta nuotaika
meningitis — meningitas, smeg-
nų plėvių uždegimas
*meningitis cerebrospinalis epi-
demica* — cerebrospinalinis
epideminis meningitas, smeg-
nų ir nugaros smegenų
plėvių uždegimas
menstruatio — menstruacija,
mėnesinė, menstruation
methylum — metilas, metilo
alkoholis, medinis spiritas,
methyl
microbium — mikrobas, bak-
terija, mažiausias gyvūnelis,
microbe
microscopium — mikroskopas,
didinamasis žiūronas, micro-
scope
miotica — akies vyzdžio rau-
kiamieji vaistai
molibdenum, Md — molibde-
nas, cheminis elementas
morbidus — nesveikas, nesvei-
katingas, sveikatos nesvei-
kimas, be sveikatos, ill, sick,
morbid
morbi inflammatorii — užde-
giminės ligos, inflammatory
diseases
morbilli — tymai, užkrečiama
vaikų liga, measles
morphinismus — morfinizmas,
morfiu gėdimas, palinkimas
į morfį, morphinism
morphinum, morphium — mor-
fis, skausmų marinamas
vaistas, morphine;
morfinistas — žmogus gei-
džias morfiu
mosquito — moskitas, uodas,
uodų rūšis
musculatura — muskulatūra,
raumenynas, musculature
musculus — muskulas, rau-
mus, muscle
musculus obliquus oculi — is-

trizasis akies raumuo
musculus rectus oculi — tie-
susis akies raumuo
mydriatica — akies vyzdžio
plečiamieji vaistai
myoma — mioma, raumenų
navikas
myopia — miopija, žemažiū-
rumas
naevus — įtapa, intapa, ap-
gamas, birth-mark, mole,
nevus
naevus pigmentosus — pig-
mentinė apgama
narcosis — narkozė, apsvai-
gimas narkotiku
narcoticum — narkotikas,
skausmų marinimas vaistais,
narcotics
naris — šnervė, nosies skylė,
nostril
nasus — nosis, nose
neomycin — neomicinas, anti-
biotikas iš pelėsių grybelio,
streptomycetis fradice
neonatus — naujagimis, nau-
jai gimęs kūdikis, new born
child
neoplasmata — naujadariniai
susirgimai
nephrolith — melmuo, inkstų
akmuo
nervositas — nervingumas,
nervingo žmogaus ypatybė,
nervousness
nervus opticus — optinis, ar-
ba regėjimo nervas
neuralgia — neuralgija, nervų
skausmas
neurasthenia — neurastenija,
nervų silpnumas
neurastheniac, neurasthenic —
neurastenikas, sergas neu-
rastenija
neuritis — nervo uždegimas
neurofibromatosis, arba *mor-
bus Recklinhauseni* — neu-
rofibromatozė, arba Reck-
linghauseno liga
neurologia — neurologija, ner-
vų mokslas, neurology
neurologist — neurologas, ner-
vų specialistas
neuron — neuronas, nervų
ląstelė, neurone
neurosis — neurozė, nervų li-
ga
nitratum — nitratas, azoto
rūgšties druska, nitrate
nitrogenium, N — azotas, ge-
suonis, nitrogen
nomotoper Reiz — tikravitis
jaudiklis
nuance, nuances — niuansas,
atspalvis, niuansai, atspal-
viai
nystagmus — nistagmas, akių
drebinimas
occiput — pakaušis, the back
part of the skull
oculus — akis, eye
observatio — observacija, li-
gonio stebėjimas, observa-
tion
odontalgia — odontalgija, dan-
tiskauda
odontoma — odontoma, dan-
tų audinio navikas
odontologia — odontologija,
dantų ir jų gydymo mokslas,
odontology
oedem — edema, putmenos
oesophagus — ryklė, stemplė,
esophagus
omentum — įsnauja, taukinė
operatio — operacija, chirur-
ginis gydymo būdas, opera-
tion
opium — opis, aguonų sulčių
alkoloidas, svaiginamoji
priemonė
orbita — akiduobė
organismus — organizmas, su-
dėtinga gyva būtybė
organum — organas, organiz-
mo dalis, organ

orthopedia — ortopedija, kau-
lų trūkumų mokslas ir gy-
dymas
oxydum — oksidas, deginys,
deguonies junginys, oxide
ozon — ozonas, ypatingas de-
guonies pavidas, ozone
paediatr — pediatras, vaikų
ligų gydytojas, paediatrist
paediatria — pediatrija, vaikų
ligų mokslas, pediatriy
palpebra superior et inferior —
viršutinis ir apatinis akies
vokai, upper and lower lead
panarritum — aptaka, landuo-
nis, rietelė, votis, felon,
whitlow
pancreas — pankreas, kasos
pavidalo liauka, pancreas
panmyelophthisis — panmiel-
optizė, kaulų smegenų krau-
jų gaminančios dalies suny-
kimas
papaver — aguona, poppy
paronychia — nagutė, pana-
gės votis, rietelė, landuo-
nis, klupstis, patela, kneecap
pathogenesis — patogenezė, li-
gos pradžia ir raida, patho-
geny
pelviometria — pelviometrija,
dubens matavimas, pelvi-
metry
pelvis — pelvis, dubuo
penicillin — penicilinas, anti-
biotikas, gaunamas iš pelė-
sių grybelio, penicillium no-
tatum
pharmacia — farmacija, vais-
tų mokslas, pharmacy
pharmacologia — farmakolo-
gija, vaistų veikimo moks-
las
pharmacopeia — farmakopė-
ja, vaistų parengimas
pharynx — gomurys, farinksas
phenomen — fenomenas, gam-
tos neįprastas, retas reiški-
nis, phenomenon
phosphorum, P — fosforas,
cheminis elementas, phos-
phorus
physiologia — fiziologija, gy-
vybės reiškinų mokslas,
physiology
pilula — piliulė, žirnelis, ru-
tulėlis, pill
pinsette — pincetas, gnybtas,
tissue forceps
pituitarismus — pituitarizmas,
pituitarinės liaukos sutriki-
mas
placenta — placenta, gimdos
sienelės, kuriose vystosi ge-
malas, sustorėjusi dalis nė-
stumo metu
plasma — plazma, skystoji
kraujo ir limfos dalis
pleura — pleura, plaučių pa-
viršiaus ir krūtinės ląstos iš-
vidinio paviršiaus plėvė
pleuritis — pleuritas, plaučių
išvidinės krūtinės ląstos plė-
vių uždegimas, pleurisy
plica semilunaris — delcinė
klostė
plumbum, Pb — švinas, lead
cheminis elementas
polioencephalitis — polioence-
falitas, smegenų pilkosios
substancijos, žievės, sluok-
snio uždegimas
pomum Adami — Adamo o-
buolys, priešakinė skydinė
kremzlės dalis, prominencė
in middle line of throat
praescriptio — receptas, vais-
tų priskyrimas, prescription
prognosis — prognozė, ligos
eigos numatymas, ligos už-
baiga, išėitis
protein — baltymas, proteinas
prothesis ocularis — dirbtinė
akis
protoplasmata — protoplazma,
pirminė svarbiausia gyvos
ląstelės dalis, protoplasm
psyche — psichė, siela, gyvy-
bė, dvasia
psichiatria — psichiatrija, psi-
chinių ligų mokslas, psy-
chiatry

Mano santykiai su savąja kalba

(Lyg atsiminimai, lyg apmąstymai)

(3 tęsinys iš Nr. 218)

Savo žydėjimo laikais lietu-
vių studentų draugija Petrapil-
lyje turėjo per šimtą narių.
Tenka pastebėti, kad ne visi
lietuviai studentai, studijavę
Petrapilyje, tai draugijai pri-
klausė. Pasitaikydavo ir to-
kių, kurie į ją nestodavo, bet
palikdavo "neutralūs", nesto-
dami taip pat ir į lenkų stu-
dentų draugiją, tačiau save
laikydami lietuviais, pvz. stud.
technologas Beresnevičius, vys-
kupo Beresnevičiaus giminais-
tis, vadinamas todėl vyskupu;
studentas teisininkas Stanevi-
čius, vėliau šiaulių apygardos
teismo narys; studentas teisi-
ninkas Vytautas Gylys ir ne-
daugelis kitų. Savo nusistaty-
mą nebūti draugijos nariais
paprastai jie nenuoširdžiai mo-
lyvuodavo nepakeliamu jų ki-
šeni draugijos nario mėnesi-
niu mokesčiu, lygiu 25 kapei-
koms — 12½ amer. centų, nes
rusų aukso rublis = 100 kapei-
kų tais laikais buvo lygus
50 amer. centų. Bet iš tiesų to-
kie "neorganizuoti" studentai
lietuviai, dažniausia Lietuvos
dvarininkų vaikai, lietuvių-
lenkų santykiuose norėdavo
laikytis "laukiamosios" pozic-
ijos, nenorėdami aiškiai nu-
krypti ton ar kiton pusėn, ne-
žinodami, katra pusė pagaliau
pasirodys stipresnė ir kieno
bus galutinė pergalė... Čia,
be abejo, nemažos įtakos tu-
rėjo ir sulenkėjusių lietuviš-
kųjų "dvarų" tradicijos, o ret-
karčiais ir nemalonūs gimna-
zijos laikų prisiminimai... Ta-
čiau tenka konstatuoti, kad to-
kie neutralūs lietuviai stude-
ntai, baigę aukštąsias studijas
ir grįžę Lietuvon, nepriklauso-
moje Lietuvoje jau bene vi-
si apsisprendavo lietuviams ir
sukurdavo geras lietuviškas
šeimas, būdami ištikimi savo
valstybės piliečiai. Išimčių iš
šios bendrosios taisyklės man
bent neteko patirti. Visi lietu-
vių studentų draugijos nariai
ir "laukiniai" neutralieji
tarpusavy kalbėjo tik lietuviš-
kai, stengdamiesi vengti slavų-
bių, kurios tačiau skverbėsi į
mūsų kalbą, ypač "techniniai-
s" kanalais, kada tekdavo pavar-
toti kalboje kokį technologijos
įvardą, kurio lietuviškasis at-
itinkmuo dar nebuvo žinomas ir
mūsų kalbininkų dar nenusta-
lytas. Taip atsirado vanden-
traukis (rusiškas *vodoprovod*),
lenk. *wodociąg*), vėliau virtes

psychoanalysis — psichoanali-
zė, nervų ligų gydymo bū-
das išaiškinant ir pašalinant
jų priežastis
psychogenesis — psichogene-
zė, psichės ar minties pra-
džia ir raida
psychologia — psichologija,
sielotyra, sielos mokslas,
psychology
psychopatia — psychopatija,
psichinė nenormalybė, psi-
chinė liga, psychopathy
psychosis — psichozė, sielos,
proto sutrikimas, ligūstas
stovis
psychoterapia — psichotera-
pija, psichinių, proto ligų
gydymas
pterygium (oculi) — sparninė
plėvelė (akies)
pulsatio — pulsavimas
pulsus — pulsas, plasta, pulse
pupilla — vyzdis, lėlytė
pup — plūliai
(B. d.)
Dr. K. Gudaitis

kas (akuratus), moderniškas
(modernus) ir pn. Taip pat
sakydavome ir rašydavome:
laikinas, visuotinas, galutinis,
vėliau transformuotus į *laiki-
nis, visuotinis, galutinis*.

Mūsų studentų tarpe tik Ka-
zys Būga buvo tikras, ir tai
europinio masto, kalbininkas,
dažnai aiškines mūsų daro-
mas kalbos klaidas. Tačiau
sąspūdis siūlė vartoti įvardus:
verpiančios, audžiančios stak-
lės, nes, pasak jo, "šios staklės
pačios verpia ir audžia", ir ne-
keisti jų taisyklingai sudary-
tais terminais *verpamosios*,
audžiamosios staklės. Šį per-
dėm klaidingą savo nusistaty-
mą verpimo ir audimo prie-
taisams vadinti būdamsis an-
tikliai gynė ir mōdamsis uni-
versiteto profesoriumi. Ne vel-
tai sakoma: kuprį tik kapai
pataisys...

Kai kurie rusiškų technikos
įvardų vertiniai, kad ir taisy-
klingai lietuvių studentų su-
daryti, vis dėlto neatitiko nu-
sakomų sąvokų esmės. Šių ter-
minų originaliai rusų kalba bu-
vo perdėm klaidingai nustaty-
ti. Pvz. jau mano studentavi-
mo laikais įspilijetino *arklio*
jėga mašinos *galia*, bet ne jė-
gai matuoti. Arklis jėga, kurio-
s santrumpa žymima HP, nus-
tato galios matavimo vien-
etą, lygų 75 kg x m didumo
mechaniniam darbui, atliktam
per vieną sekundę. Rusiškas
arklio jėgos originalas yra
"lošadinaja (arklio) sila (jė-
ga)" ir trumpai žymimas HP,
nuo angliškojo sudurtinio žo-
džio horse-power, reiškiančio
arklio galią. Šis originalas tu-
rėtų būti "lošadinaja (arklio)
mošėnosť" (galia). Galia ir
jėga nusako visai skirtingas
mechanikos sąvokas. Tad lietu-
viškas vertinys *arklio jėga*
yra reikalingas logiško pakai-
to — *arklio galios*. Taip pat
"sila elektriškojo toka" mū-
sų išversta pažodžiui *elektros*
srovės jėga, reikalinga pakai-
to — *elektros srovės stiprio*
(stiprumą nustatęs dydis).
Naujųjų mūsų nustatytų įvar-
dų tarpe atsirado ir neleistini
lenkybių, pvz. *špižius* (len-
kiškai *spiz*), ilgainiui išstum-
tas termino *ketus*.

Kalbėdami tarpusavy, mes,
lietuviai studentai, nevengda-
vome tarmybių, kurios sudary-
davo mūsų šnekamosios kal-
bos puošmenę. Iš ilatvų mū-
sų buvo kažkodėl pamėgtas
tik daiktavardžio vienkaskaitos
cinamasis vidaus vietininkas,
pvz. *miškan, kaunan, vilniun*;
retkarčiais, ir tai nevisada, bu-
vo varjojamas daugiskaitos e.
v. vietininkas, pvz. *miškuosna*.
Apskai buvo ir pusiau svetimų-
jų žodžių — hibridų, pvz. *drus-
kinyčia, langinyčia*, ilgainiui
virtusios *druskine* ir *langine*.
Atskirdavome mokesnį nuo
mokesčio: pvz. draugijos na-
rio mokesnis, bet pajamų mo-
kestis. Nemaža buvo taip pat
vartojama ir neleistinų bend-
rinėje kalboje įvardų, kaip
pvz. *abelnai, žingėdis, paup-
kavo, įgaliavimas, įdomauti*,
įdomautis, lėmyti ir pn. Ta-
čiau mūsų daromas šnekamo-
sios kalbos klaidas su kaupu
atsverdavo nuoširdus troški-
mas vartoti kuo mažiausia
svetimybių ir nenusikalsti
grietimosios bendrinės kalbos
etimologijos, ypač sintaksės,
taisyklėms.

Būdvardžių priesaga *-iškas*
mūsų dažnai buvo vartojama
nevykusiai, kur dabartinėje
bendrinėje kalboje pakiečiama
ealūne *-us*, pvz.: *absoliutiš-
kas* (vietoj absoliutus), *libe-
rališkas* (liberalus), *akuratis-*

ATITAIŠYMAS

Dienraščio Nr. 212 medic-
nos terminų sąrašas yra įsibro-
vusių spaudos klaidų, kurios
čia ir atitaisomos.

Turėjo būti: eugenik; hete-
rotoper Reiz; hypermetropia,
hyperopia — aukštaziūrumas,
hipermetropija; hypotonia
oculi; icterus — ... jaundice;
insomnia — ... sleeplessness;
iridium, Ir — iridis...

PIKNIKAS

Lietuvių Engia-
mierių Klubas
rugsėjo (Sept.) 25 d.
J. LEPPOS DARŽE,
Jurtėe Park, III.
BEN PAVIŲ orkestras šokiams.
Dalyvauja Ex-mainierių
Klubo Choras
Visus nuoširdžiai kviečia dalyvauti
Valdyba ir Rengimo Komisija

Skaitykite "N-nas"

CHICAGOS LIETUVIŲ CHORAS
"PIRMYN"
VAIDINA JOHANN STRAUSSO
ČIGONŲ BARONA
TRIJŲ VEIKSMŲ KOMIŠKA OPERA.

SEKMADIENI, SPALIO MĖN. 16° D., 1955 M.
SOKOLŲ SALĖJE - 2339 SO. KEDZIE AVE.
PRADŽIA 3 VAL. PO PIETŲ

NAUJI LIETUVIŠKI REKORDAI

Po \$1.50 vienas:

Antis ir Sankmas Budriūno Vyrų Kvartetas.
Tėvynė ir Šabatos Vakarėli. Budriūno Vyrų Kvartetas.
Klumpės ir Vežė Mane Iš Namų. Budriūno Vyrų Kvartetas.
I Kovą ir Klumpės. Budriūno Vyrų Kvartetas.
Valsas ir Zvakė ir Plaštakė. Budriūno Vyrų Kvartetas.
O. Dalele ir I Kovą. Budriūno Vyrų Kvartetas.
Apie Palva Arkly ir Kikilis. Svedo Choras.
Žemaitiška Liaudies Daina ir Šabatos Vakarėli. Svedo Choras.
Aviža Prasė. Šia Nedėlele ir Nudavė Dukrelė. Solo Marijošius.
Oj, Sesele Negerai ir Meilė Tėvynės Nemari. Duetas. Motekaitienė ir
Kalvaitė.
Zvaigždės ir Temsta Dienelė. Duetas. Motekaitienė ir Kalvaitė.
Čigonės ir Nokturnas. Duetas. Motekaitienė ir Kalvaitė.
Barbarolė ir Suteimo. Duetas. Motekaitienė ir Kalvaitė.
Ei, Dipi. Ir Per Atlantą. Komiškas Duetas. Vasiliauskas ir Zukauskas.
Kur Bėga Šešupė ir Draugai, į Kovą. Choras.
Karvelėli ir Jūra. Choras.
18 klasiškų dainų trijuose rekorduose vertės \$3.00 tik po \$1.50 setas.
PO \$1.00 VIENAS:
Mano Gītara — Tango ir Saulėtas Rytas. — Anglų Valsas. Solo Sabaniauskas.
Nutilk, Sirdie — Tango ir Kanarkų Fokstrotas. Solo Sabaniauskas.
Paslaidės Kapas ir Griovėsiu Gėlele. Dėdė ir Dėdėnė.
Paskutinis Sekmadienis — Tango ir Vyrų ūkimi — Fokstrotas. Sabaniauskas.
Džukų Dzuvai ir Zanavykų Prašmatnybės. Polkos. Orkestras.
Tykiai Nemunelis Teki ir Visur Tyla. Solo Babravičius.
Jonelio Polka ir Dariau Lyseles. Solo Saukevičius.
Tu, Lietuva, Tu Mano ir Dru-Lia. Pupy Dėdė ir Dėdėnė.
Kai Aš Turėjau Kaime Mergelę ir Kam Ser? Duetas. Vanagaitis ir Olsauskas.
Marcinkonių Polka ir Virginia Polka. Orkestras.
Tėvuko Polka ir Kūmos Polka. Solo Saukevičius.
Gei mai ir Svajonės ir Ozelis. Kvartetas su Orkestru.
Gyvenk, Juokis ir Mylėk ir Dzingulikai. Duetas su Orkestru.
Rekordus siunčiame ir Paštu. Už supakavimą ir prisitūmimą Amerikoje
extra \$1.00. Kanadon \$2.00. Užsakydami rekordus, money orderį prisiųskite
iš anksto. COD rekordų nesūnčiame.
Budriko krautuveje didelis deimantinių ir auksinių žiedų, ir rankinių
laikrodėlių išpardavimas. Žymiai sumažintos kainos ir ant kitų prekių.
17 akmenėlių vyriškas rankinis laikrodėlis Waterproof, vertės \$25 tik \$12.50.
Gintaro karoliai 18 colių ilgumo, vertės \$25.00 tik po \$12.50.
Tališka Koncertina 10 bosų, vertės \$35.00 tik po \$17.50.
2 eilų Europietiška Holner armonika 8 bosų ir 21 klavišo vertės \$50 tik \$25.
Kanklės — Citra, vertės \$29.00 tik — \$19.00.
Piano Akordionas — Tango 120 bosų vertės \$100.00 tik \$45.00.
10 dvigubų balsų Chromatiška Lipinė Holner armonika vertės \$8.00 tik — \$4.
Maža lipinė armonikė Marine band vertės \$3.00 tik \$1.50.
Pašomoji Parker N21 Plunksna vertės \$5.00 tik \$2.50.
Elekt. Fonografas trijų greičių su specialia elektrine adatele grojimui
rekordų vertės \$25.00 tik \$12.50.
Elektrinis Fonografas vertės \$12.95 už \$6.95.
Radio su laikrodžiu (Clock Radio) vertės \$28.00 tik po \$14.00.
Sivama elektrinė mašina gražioje dėžėje vertės \$100.00 tik po \$48.00.
Didelis Meros Televizijos setas padedamas ant stalo specialiai už \$98.00.

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. 5-7237

LIETUVIŲ AUDITORIJA,
3133 So. Halsted Street Tel.: Victory 2-6172
Ši šeštadienį, rugsėjo mėnesio 24 dieną,
naujai išremontuotoje didžiojoje salėje ruošia

SEZONO ATIDARYMO BALIŲ

Programa vyks šokių muzikos pertraukų metu.
Groja Jurgio AKELIO orkestras pilname sastate.
Staliukai užsakomi iš anksto telefonu Victory 2-6172.
Pradžia 8 valandą vakare

Tikslus Suderinimas

Jūsų sveikatos reikalams geriausiai patarnauja moderni vaistinė, kuri privalo turėti:

pilną sandėlį geriausių vaistų, naujausias medicinos išradimus, tobulai įrengtą ir tiksliais instrumentais laboratoriją, patyrusių farmaceutų štabą.
Mums malonu pranešti, jog mūsų vaistinė kaip tik turi toki pilną suderinimą.
Jeigu jums reikia bet kokių vaistų arba paruošti receptą, ką jūs negalite padaryti savo apylinkėje — praneškite apie tai mums ir pirmuoju paštu jus gausite tai, ko pagėdaujate.

UNION DRUG CO.
The REAL Store
35th and HALSTED STREET
(Siaurūrinis kampas)
Telefonas: YArds 7-6917
CHICAGO 8, ILL.

Atdara kasdien nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro, o sekmadieniais nuo 10 ryto iki 8 val. vakaro.
Rašyti galite jūsų gimtąja kalba.

— Berankiai, bekojai lietuviai karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos. Atkoš jiems!

Pašalpa Mirusiųjų Našlėms, Vaikams ir Seniems Tėvams

Nemažas skaičius našlių, vaikų ir senatvės sulaukusių tėvų, kurių darbingieji vyrai, tėvai ir vaikai mirė tarp birželio mėn. 1910 m. ir rugsėjo mėn. 1950 m., nepareikalavo jiems priklausantių pašalpų, išmokėtinų jiems pagal 1954 m. Social Security įstatymą, pareiškė Thomas E. Denton, District Manager, 1425 S. Racine Ave., Social Security Office. Aplikacijos pašalpai gauti turi būti paduotos prieš spalio 1 d. — antraip aplikantai negaus pilnos pašalpos priklausantiems asmenims, artimiesiems darbininkų, mirusių tarp 1910 m. birželio mėn. ir 1950 m. rugsėjo mėn., jei miręs asmuo per tą laikotarpį yra bent pusantrių metų dirbęs ir turėjo Social Security kreditų.

Pagal šį naują patvarkymą Social Security mėnesinė pašalpa išmokėtina kvalifikuotiems asmenims, artimiesiems darbininkų, mirusių tarp 1910 m. birželio mėn. ir 1950 m. rugsėjo mėn., jei miręs asmuo per tą laikotarpį yra bent pusantrių metų dirbęs ir turėjo Social Security kreditų.

Daugelis tokių šeimų padavė pašalpai gauti aplikacijas tuojau po šeimos išlaikytojo mirties, bet tada naujasis įstatymas dar nebuvo priimtas ir

tuo laiku pašalpos jie negalėjo gauti.

Kada pareikalavimas gauti Social Security pašalpą paduodamas bėgyje 12 mėnesių po to, kai išmokėjimas įeina galion, tai pašalpa išmokama už visą galiojantį praeitą laiką; tačiau, jei aplikacija pašalpai paduodama jau 12 mėnesių praėjus, tai kai kurių mėnesių pašalpa neišmokama. Todėl Mr. Denton ragina visus, kurių artimieji, šeimų ir tėvų išlaikytojai, mirė tarp 1910 m. rugsėjo mėn. ir 1950 m. rugsėjo mėn., neatidėliojant kreiptis į artimiausią Social Security Office prieš 1955 m. spalio 1 d. Kvalifikuoti kandidatai galės gauti priklausantią jiems pašalpą nuo 1954 m. rugsėjo mėn.

Atsišaukimas

Chicago's Lietuvių Taryba š. m. spalio mėn. 9 d. 2 val. pp. Lietuvių Auditorijoje rengia metinę konferenciją.

Ją atidarys ir pirmininkaus dabartinis Tarybos pirmininkas teisėjas Alphonse Wells. Bus duota apyskaita iš nuveiktų darbų bei išklaustos delegatų nuomonės ir pasiūlymai ateities darbams nustatyti.

Visos organizacijos, klubai, draugijos ir visokeriopai organizacijos vienetai, remiantieji Tarybos darbą, yra prašomi atsiųsti savo delegatus ir aukas Tarybos veiklai Lietuvos laisvinimui paremti.

Organizacijoms kvietimai yra išsiuntinėti, bet jei yra tokių, kurios ar dėl adreso pakeitimo, ar naujai įsisteigusios, ar taryboje neįregistruosios ir nežinomos, arba dėl kitų aplinkybių nėra kvietimų gavusios, yra prašomos vistik siųsti delegatus nuo 25 narių po vieną.

Visų patrijotinių narių atstovai nuosirdžiai kviečiami ir laukiami.

Turime dirbti ir visas jėgas dėti savo užsibrėžtam tikslui pasiekti — išlaisvinti iš svetimos okupacijos mūsų tėvų žemę Lietuvą.

Chicago's Lietuvių Taryba

208 SLA Pirmosios Moterų Kuopos kvietimas

Rudeniniai parengimai pradeda įsisiūbuoti. Vienas pirmųjų bus 208 SLA Pirmosios Moterų Kuopos žaidimo ir vaišių vakaras. Tai įvyks rugsėjo 29 d., Dariaus-Girėno svetainėje, 4416 S. Western Avenue. Pradžią 7:30 v. v.

Rengimo komisijos narės ponios Theodora Brodemus, Florence Krause, Anna Yonaites, kartu su kuopos valdyba nuosirdžiai rūpinasi, kad šis vakaras būtų tikrai malonus visiems atsilankusiems.

Jos turės gražių dovanų prie kiekvieno staliuko. Bus įdomūs ir "door prizes". Įėjimas tikrai \$1.00; prie to bus duodama skani kavutė su pyragaičiais.

Rengimo komisija nuosirdžiai kviečia visus dalyvauti rugsėjo 29 d. rengime Dariaus-Girėno svetainėje. Narė

PATIKSLINIMAS

Š. m. rugsėjo mėn. 3 d. "Naujienose" įdėtas straipsnis "Kas jie?", pasirašytas inicialais "J. B."

Yra manančių, kad šis straipsnis aš rašęs. Pareiškiu, kad jo nerašiau.

Jonas Bildušas

* Prie žalios šviesos įstatymas leidžia jums eiti per gatvę, bet susisiekimo nelaimių statistika rodo, kad įstatymas ne visada garantuoja saugumą. Eidami per gatvę, saugokitės sukančių mašinų... Saugumas reikalauja, kad eitumėte per gatvę tik prie kampu.

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —FRIDAY, SEPTEMBER 23, 1955

Paveiksle matomi lietuviškos Dainos Kavaleriai ši vakarą dainuos Povilo Šaltimiero radijo valandoje. Pradžią lygiai 8:00 valanda vakaro. Storis W G E 5, 1390 kilocycles. Dainininkams akompanuos pianistė Genovaitė Aleksūnaitė.

LIETUVIŲ KALBOS LIKIMAS JAUNUOMENEJE

Ar staigiai nyksta lietuvių kalba mūsų jaunojoje kartoje Amerikoje? Tai labai aktualus ir gyvybiškai svarbus klausimas lietuvių likimui šiame krašte.

Reikia nedelsiant šį klausimą įdinti ir kelti faktus.

Chicago's Lietuvių Kalbos Draugija todėl šiuo klausimu ruošia diskusijas Lietuvių Auditorijoje ateinančių sekmadienį, rugsėjo 25 d., 4 v. v. Apvaliojo stalo diskusijose dalyvaus žmogėnės, kurie turi duomenų iš savo tiesioginio susidūrimo su savo vaikais šeimoje, su mokiniais mokykloje, su studentais universitete bei šiaip su jaunimu, čia gimusiu ar iš užjūrio atvykusiu. Šie diskusioninkai tuo klausimu pateiks duomenų ir išvadų: mokyk. J. Kreivėnas, red. I. Sakalas, stud. V. Valatkaitis ir mokyk. D. Velička. Diskusijoms vadovaus Dr. P. Jonikas.

Tėvai, jaunimas, visuomenės veikėjai ir kultūrininkai, kuriems tik rūpi gyvasis lietuvių bėris ir jos likimo reikalas, ypač laukiami atsilankant. Susirinkusiųjų ir patys turės progos šiuo opiuoju klausimu pasisakyti, diskutuoti keldami klausimus arba ir patys savo nuomonę pareikšdami. Taigi diskusijos yra ne tik aktualios, bet turėtų būti įdomios ir gyvos.

Uteniškų Klubu gegužinė

Uteniškų Klubas rengia gegužinę sekmadienį, rugsėjo 25 (Sept.) 25 d., Onos Bruzgulienės sode, 8274 Keane Ave. Pradžią 11:00 val. dieną. Bus smagus orkestras šokiams.

Komisija (Suzanne Gester, Mary Kuzma ir Helen-Ashmont) iš savo pusės stengsis, kad parengimas būtų linksmas ir patenkintų visus atsilankiusius. Bus skanių užkandžių ir geros rūšies gėrimų. Kviečiame visus gausiai atsilankyti ir smagiai laiką praleisti.

Komisija ir Valdyba

— Buvę tremtiniai, nepamirškite likusių niūriose stovyklose savo draugų. Bent vieną kartą metuose aukokite jiems vienos dienos uždarbį!

ANTANAS KONDROTAS
ST. CHARLES, ILLINOIS
Namų tel. REliance 5-2145

Mirė 1955 metų rugsėjo mėn. 20 d., 8 val. ryte, sulaukęs senatvės. Gimęs Lietuvoje, Kedainių apskr., Krakių parapijoje, Paskardžių kaime.
Amerikoje išgyveno 45 metus.

Paliko nuliūdę: dvi dukterys: Mary Rudaitis, žentas Constantine ir Adeline Boese; du sūnūs: Zigmond, marti Ann ir Vitold; 4 anūkai: Robert, Arlene, Marilyn ir Richard ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.
Priklausė prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 109 kp. Kūnas pašarvotas Stepono Lackawicz koplyčioje, 2314 W. 23rd Place.
Lackawicz koplyčioje, 2314 West 23rd Place.

Šeštadienį, rugsėjo 24 dieną, 10 val. ryte bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Antano Kondroto giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsišveikinimą. Nuliūdę lieka:

Dukterys, Zentas, Sūnūs, Marti, Anūkai ir kiti Giminės.
Laidotuvų direkt. Steponas Lackawicz. Tel. VI 7-6672.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis.
KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

URBA Gėlės Mylintiems Vestuvėms Banketams Laidotuviams Papuošimams.
GELININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9020

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GELININCIA
GELES VISOMS PROGOMS
2443 W. 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0533 ir PR 8-0834

John F. Eudeikis

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741—1742 ir Lafayette 3-9851

4330-34 So. California Avenue
Telefonas: Lafayette 3-0440

Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil.

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

LIŪDESIO VALANDOJE ŠAUKITE

MAŽEIKA & EVANS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

3 ATSKIROS VESINAMOS KOPLYČIOS

6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601

Gyvenantiems kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų.

A. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue

1410 South 50th Avenue
CICERO, ILLINOIS

TELEFONAI: GRovehill 6-2345-6 TOwnhall 3-2109

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

NARIAI
Chicago's
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VANCE

177 WOODSIDE RD., Riverside, Ill. Tel.: OL 2-5245

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI

1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

SPORTO PASAULIS

Redaguoja:
REDAKCIJOS KOLEKTYVAS

Rankraščius siūsti: SPORTO PASAULIS
2536 W. 64th Street, Chicago, Ill. arba 2325 So. 11th St., Milwaukee, Wis.

Atsak. Redaktorius:
BR KETURAKIS

BRONIUS KETURAKIS

Plaukikų prieauglis

Nei viena sporto šaka ar pakira varžyba neturi pakankamo skaičiaus sportininkų, kurie kasmet palaipsniui augtų ir teiktų vilčių ateičiai. Čia susiduriame su prieauglio klausimu, nes visų jaunimo organizacijų, o ypač sporto vienetų, klestėjimas priklauso nuo naujo kamieno išstiprinimo. Savo laiku buvome plačiai palietę to klausimo vertę, aiškindami sp. jaunimo prieauglio svarbą bendrojo sportinio aktingumo plotmėje, todėl šį kartą kiek rėmami šio skyrelio leidžia, pasidalinkime patariais būdingesniais ir esminiais klausimais apie mūsų plaukikus, kurie tik šiais metais pirmą kartą dalyvavo metinėse žaidynėse.

Pats plaukimas yra pagrindinė vandens sporto šaka varžyba apimanti visą eilę nuotolių paskirose rungtyse, kur sportininkas jau visiškai skirtingose tikrojo gyvenimo sąlygose susiduria su vandeniu, kaip skysta medžiaga, horizontalėje padėtyje atlikdamas specifinius veiksmus, kad įgautų slinkimą vandeniu, ką mes vadiname plaukimu.

Mes žinome, kad veik kiekvienas sporto šakai ar jos smulkesnėms dalims — varžyboms — rungtims, sportininkas turi turėti eilę fizinių duomenų, kurie pagal bendrą fiziologinę statistiką suvedami į paskiras grupes. Plaukimas savo paskirtimi pirmiausiai baudojasi ant grynai jauno, ką tik bręstančio organizmo, tarp 14 ir 20 metų, nes tik tokiame amžiuje jaunuolio-ės judesiai dar nėra kitų sporto šakų arba paties kasdieninio darbo sukietinti, stangrūs ir dalinai nustoję visų veiksmų lankstumo-lianumo. Savaiame aišku, kad fizinė struktūra irgi turi savo svorį, kaip, sakysime, neraumeningi tipai, bet daugiau riebesni, ir kt. kūno privalumų detalės. Čia jau kita klausimo svarstymo plotmė, parenkant tipus, iš kurių auginamas pasaulinės klasės elitas. Mums svarbu mūsų lietuvių plaukikų prieauglio ugdymas, nes šio krašto sąlygose įmanoma pūki mokykla ir graži pažanga.

Nedarykim pagrindines klaidas sportiniame varžybiniame pasiruošime, kai imamės ką nors sau kaip specialybę, kuri vėliau esti mūsų rungtyniavimo pagrindas. Jei visiems sportininkams bėgimas laikomas pagrindu kitų varžybų ar žaidimų pasiruošimui, tai plaukime išjungiamą kitos sporto šakos ir tik pagal specialę programą atliekama visas pasiruošimas, jei vienoms varžyboms jų sezonui pasibaigus pereinama prie kitų pagalbinų, kaip bėgikams ėjimas, šliužimas, kitiems gi įvairi

mankštą, žaidimai, kurie tarnauja kondicijai, tai plaukime viskas eina vandeniu, kaip nepamainomu veiksmu, nes ir visos rungtinės irgi vandeniu atliekamos.

Taigi, kaip mūsų šventėje teko matyti, kad plaukime dalyvauja ir lengvaatletai, kurie praėjusiais metais buvo aktyvūs, o šiemet jau sulindo į baseiną, arba šių p-bių dalyviai nuo bėgimo ir mėtymų spruko rodyti crawl stilių. Tai ženklas, kad mes neskiriamo pačių esminių plaukimo reikalavimų būsimam sportininkui. Šitokia pradžia yra bloga ir ji nieko gero nelaiduos ateičiai, jei nesuprasime kokių kelių eiti. Išmokyti plaukti įvairiais stiliais dar nereikia ruošti rungtynėms, nes ruošimasis turi skirtingą treniruočių planą ir reikalavimus. Džiugu, kad bent pradžia padaryta, bet gaila, jog nematyti gausinio skaičiaus jaunųjų, kurių gražų būrį valdo skautai ir ateitininkai. Iš šių organizacijų, jei jos jaučia bent dafiną atsakomybę fizinio lavinimo srityje ir sporte mūsų tautai, reikalaujama daugiau. Daugiau aktyvumo ten, kur dabartinės sportinio gyvenimo sąlygos siūlo ir teikia, o ypač plaukimui.

Pirmiau tvirtinome, kad tik paugusieji, atseit, pusiau kanidatatai ir vyras ar moteris, pasiekia iškiliausius plaukimo davinius, todėl pailiuoskim tai pavyzdžiais.

Štai 13-metis olandas Atij Voorby 100 m. laisvu stilium praplaukia per 66,6 s. ir 100 m. butterfly — 1:15,2.

2. Birgit Komp, 14 m. (Vokietija) 100 m. — 66,6 s. laisv. st., 400 m. l. st. — 5:20,7 min.

3. Wanda Werner (JAV) 14 metų, 100 m. l. st. per 66,1 s.

4. Olandė Jopie van Alphen, 15 metų, 100 m. nugara 1:13,1.

5. Nelly Wiegiers (Olandija), 13 metų, 200 m. krūtine per 3:01,4 min.

6. Olandė Greetje Kraan, 15 metų, 100 m. l. st. irgi per 66,6 s.

Tai pasekmės tik keletos sportininkų, bet čia pat po ranka jų yra dar per 15-20 kaip gyvų liūdininkų jaunojo amžiaus, bet pačiam viršūnių zenite. Lygiai tokia pat padėtis ir vyrų klasėje, su skirtumu 1-2 metų "senumo".

Antai, australas Murray Rose 16 metų, 400 m. l. st. sukaria per 4:37,2.

2. Vokietis Manfred Fugger, 18 m., 800 m. l. st. 9:52,5 min.

3. Amerikietis Carl Wooley, 17 m., 100 m. l. st. — 57,9 s.

4. Frank McKinney irgi Samo žemės sūnus (16 m.) 100 m. nugara — 1:06,5 min.

Dabartinė ir šių plaukikų karjera į pačias viršūnes laike 2 metų ilgiau neišsilaiko ir perleidžiama paaugliams, ko

gali švedus. Pažymėtinos pasekmės yra šios: vokietis Will Švedijoje numetė ietį 77 m., ir jo tautietis Schade nuginklavo savo konkurentus 10,000 m. bėgime, šį nuotolį sukardamas per 29:41,8, kai tuo tarpu trimis dienomis prieš pralaimėjo abiems suomiams (30:18,2).

Suomiukas Hellsten 400 m. praskuto nauju krašto rek. 46,6 s. (Il-ras Europoje šiais metais) ir Landstroem vainikuoja viską nauju Europos rekordu šuoly su kartimi — 4,50 mtr.

Tarptautines Maratono rungtynes Enschede (Vokietijoje) laimėjo abudu argentiniečiai:

Nūdieninės aplinkybės duoda kitą vaizdą, nes visa virtinė pasaulio kraštų žengia pirmyn ir štai 1947 m. tik 18 plaukikų pasauly numušė žemiau 60 s. 100 m. l. st., o jau šiais, 1955 m., turime 52 ir ligi galo metų tikrai bus pusė tiek.

Šios trumpos apybraižos tepaskalina ir mūsų vyrus ir moteris, sporto klubus ir visas jaunimo organizacijas neatsilikti nuo šios svarbios sporto šakos ir kiek galint daugiau įsijungti į apmokymo eigą. Mūsų kraštiu tokių žmonių bus didelis trūkumas, o čia galime naudotis geriausiais pasaulio treneriais ir sąlygomis. Šios mintys ir pavyzdžiai akylai byloja apie plaukimo vertę rungtyniniame horizonte, o tuo pačiu ir mūsų gyvenime.

VARŽYBŲ LAUKE

Broliai Modris ir Adris Peetersas, žinoma, abudu latviai, šiuo metu atlieką JAV karinę prievolę Europoje, suspėjo ir ten gražiai pasirodyti.

Antai, Modris P. 400 m. kliūtinį prabėga tarptautinės klasės laiku — 53,6 sek., tuo pagerindamas latvių tremties pasekmę, o kartu, neabejotinai, ir pačios Latvijos. 200 m. kliūtiniiu taip pat įsimuša į europėjinę eilę 24,1 sek.

Jo brolis Adris 1500 m. prabėga 4:13,1 ir 3000 m. per 9:24. Tai vis broliai sportininkai, pilni ryžtumo ir suprantą savo paskirtį tautai. O kur gi mūsų broliai ir kur jų pasekmės?!

Sovietų dešimtkovininkas Kuznecov surinko 7262 tšk. ir pasauly stovi II v. Jo pasekmės (10,9; 7,15; 13,15; 1,78; 15,2; 45,41; 64,18 ir 5:07,2).

Mūsų buvęs rekordistas Lumauskas ir vėl lenkų spaudoj minimas su pasekmė 6,25 m. rutulio stūmime.

Vokiečių lengvaatl. rinktinė, pralaimėjusi prieš anglus, atsigriebė 2-se frontuose skandinavių krašte.

Štai laimi prieš Suomiją (Helsinki) 111:103 tšk. ir nu-

Gorno ir Suarez (2:26:33 ir 2:26:34).

Futbole švedai laimi 3:0 prieš Suomiją.

Lenkas Chromik 5000 mtr. praėjo per 13:55,2 ir laimėjo prieš vengrą Sandor Iharos.

DETROITO SPORTININKAMS

Š.m. spalio 2 d., sekmadienį, 12 val., tuojau po pamaldų, šaukiamas visuotinis Detroito sporto klubo Kovas narių susirinkimas.

Renkamasi šv. Antano bažn. mokykloje (po bažnyčia). Darbotvarkėje yra senosios valdybos pranešimai, naujos klubo valdybos rinkimai ir einamieji reikalai.

Stiprinant lietuvių sportinį sąjūdį Detroito, laukiame įsijungiantį sporto klubo Kovas eiles ir lietuves sportininkas bei visą lietuvišką jaunimą. Tad tikimės gausaus lietuvių jaunimo būrio atsilankantį šį susirinkimą.

Detroito Kovo Valdyba

Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis AGLINSKAI
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm. antradienį 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet.
Ketvirtadienį, penktadienį 2-4, 6-9 popiet.
Šeštadieniai 10-2 val. popiet.
Tel. ofiso: PROspect 6-1795
Rezid.: GROvehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniai ir penktadieniai nuo 7 iki 9 val. vakaro. Šeštadieniai nuo 10 iki 12 ir nuo 1 iki 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telefon.: PROspect 3-3229
Rezid. telefon.: WALbrook 5-5076

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
Tiktai antradieniai ir penktadieniai. Trečiadienį ir sekmadienį. Ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7668

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antradienį nuo 1-5, Trečiadienį ir Seštadienį tiktai susitarus.

Ofiso telefon.: VIRginia 7-9036
Rezidencijos: BEVERly 8-2444
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
VAL.: 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadieniai pagal sutartį.

Rezid. tel.: STEWart 3-4511
Ofiso telefon.: YARds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tes gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniai uždaryta. Šeštadieniai nuo 1 iki 4 po pietų

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2-4 po pietų ir 6-8 vakare. Šeštadieniai 2-7 p.p., išskyrus sekm.

Tel. ofiso ir rezid.: WALbrook 5-3388
DR. S. GĖSTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
2624 West 71st Street
(Kampas 71 ir Talman Ave.)
VAL.: 2-4 po pietų ir 6-8 vakare. Šeštadieniai 2-7 p.p., išskyrus sekm.

Priėmimo valandos: Kasdien nuo 7 iki 9 vak. Sekmadieniai tik susitarus.
Rezid. telefon.: INTERocean 8-8732
Ofiso telefon.: INTERocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val. p. p., ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiadienį. Šeštadienį 10-3. Kitu laiku — susitarus.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuviai Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REPUBLIC 7-9199

GROvehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį ir seštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel.: ofiso GR 6-4322. Rez.: HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEVIK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vakaro. Išskyrus trečiadienį.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Tel.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Šeštadieniai 12-4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Dr. N. Kriauceliunaitė
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialistė Moterų Ligy ir Akiesirijos Val.: 11-2 ir 7-9 vak., seštadienį 1-4 p.p.
Kitu laiku pagal susitarimą
Adresas: 2750 W. 71st St. (Kampas 71st ir California)
Tel.: Ofiso ir rezidencijos RE 7-4146

Ofiso telefonas: LAFayette 3-3210
Jei neatsiliepiate šaukite KEDzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE-GAS
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį ir sekmadienį tik susitarus.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DANube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro. Šeštadieniai 1-4 val. po pietų.

Dr. Julia Monstavičius
GYDYTOJA IR CHIRURGE-GAS
10748 So. Michigan Avenue
Tel.: PU 5-6766—Rez. tel.: EN 4-4979
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien, išskyrus trečiadienį. Šeštadieniai nuo 1 iki 4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GROvehill 6-5399
Rezidencijos: PROspect 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
Spec. chirurgines ligas
2423 WEST 63rd STREET
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8. Trečiadienį ir sekmadieniai uždaryta.

DR. CONSTANCE O'BRIEN
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. m. 7-9 p. m. Šeštadieniai 10-12. Trečiadieniai uždaryta.
Tel.: LA 3-4949, namų CE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8, Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YARds 7-4787
Namų telefonas: PROspect 6-1930
Jei neatsiliepiate susikvieskite telefonai, šaukite Midway 3-0001

Tel. ofiso: CLIFFside 4-2896
Rez.: LAFayette 3-1172
DR. P. ŠIRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
1724 WEST 47th STREET
(kampus 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų, sešt. 2-6 v. p.p., išskyrus sekmadienį.

Telefonai: ofiso CLIFFside 4-0253
Rezidencijos: GR 6-8276
DR. A. Z. SAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE-GAS
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktadienį 6:30-8:30 val. vak. Šeštadienį 2-4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St. (kampus namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. tel.: PROspect 8-1223
Ofiso val.: pirmadienį 8-10 val. vakaro, antradienį, trečiadienį ir penktadienį 6-9 v. v. ir ketvirtadienį ir seštadienį 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
CHIRURGINES LIGOS
Ofiso telefon.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telefon.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 ryto ir 6-8 val. vak. Šeštadieniai 10-2.
Ofiso ir buto telefonai: OLYmpic 2-1381

Tel.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaskevičius
(VASKEVICIUTE)
GYDYTOJA IR CHIRURGE-GAS
6245 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-9 val. vakaro; seštadienį 1-4 popiet; trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
802 WEST 31st STREET
(kampus Halsted ir 31-tes gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. Šeštadieniai 2-4 val. po pietų. Sekmadieniai uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE-GAS
6400 SO. KEDZIE AVE.
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Trečiadienį ir sekmadienį pagal susitarimą.
Telefonas: HEMlock 4-7899
Namų tel.: Hilltop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai-Proteza, Med. Bandžai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniai 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YARds 7-7381
Prima: Vakarais nuo 6 ir 9 val. Seštadienį nuo 10 ryto iki 4 po pietų. Trečiadienį ir sekmadienį pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadienį nuo 10-12; penktadienį 10-2. Šeštadieniai 10-2 val. po pietų.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis bei operacijos. Įveda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro Geras patarnavimas.

Garsinkitės "N-nose"
7 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—FRIDAY, SEPTEMBER 23, 1955

MUTUAL FEDERAL SAVINGS pataria:

1. Nepraileiskit visų uždibrbt pinigų. Taupykit nors dalį.
2. Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.
3. Planingas taupymas visados moka gerus dividendus.

2202 W. CERMAK ROAD
Virginia 7-7747
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.
Chartered and Supervised by the U. S. Government

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-10 ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniai nuo 9-10 ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniai nuo 9-10 val. ryto iki 1 valandos po pietų. Trečiadieniai visai neatidarama.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
KVIEČIA VISUS Į BENDRĄ LIETUVYBĖS DARBĄ

PRIKLAUSYTI Susivienijime Lietuvių Amerikoje, tai susijungti su savo broliais ir sesėmis bendram lietuviybės išlaikymo darbu ir kovai už gražią Lietuvą ateitį.

LIETUVYBĖS SLA VAJUS, prasidėjęs Vasario 16-tą, suteikia įstojimui ir SLA lengvatės visiems naujai įstojantiems. Pasinaudokite šia proga.

APDRAUDA Susivienijime Lietuvių Amerikoje yra parankiausia, pigiausia ir tikriausia — sujungta su fraternalėmis naudomis. SLA apdrauda pagelbės Jums ir jūsų šeimai nelaimėje.

SLA VEIKLA ir jo tikslai bei praeityje nuveikti darbai ir pasiekti nuopelnai aprašyti atskiruose leidiniuose, kuriuos gausit tuojau nemokamai, jei parasyšit SLA Sekretoriui:

DR. M. J. VINIKAS
307 W. 30th Street, New York 1, N. Y.

BUICK'AS
LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS

N u o **AUKŠTAS DIVIDENDAS UŽ TAUPOMUS PINIGUS -- PILNAI APDRAUSTAS IR PELNINGAS SAUGUMAS** **N u o**
1 9 2 4 **-- PATARNAVIMAI VELITUI VISIEMS MŪSŲ NARIAMS** **1 9 2 4**

Štai kodėl apsimoka taupomus pinigus padėti CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION: 1. Pas mus visi indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00. 2. Pas mus taupomi pinigai buvo ir yra išmokami pagal pareikalavimą. 3. Per 31 metus CHICAGO SAVINGS visada 100% išmokoje taupytojams indėlius ir visada mokoje aukštesnį dividendą, negu dauguma kitų finansinių įstaigų. 4. Pas mus taupytojai gali iškeisti čekius, apmokėti geso, elektros, telefono sąskaitas, Real Estate ir Income Tax mokesčius ir visas kitas bilas mūsų Special Money Order čekiais. Mes nieko nekaitome už šiuos patarnavimus. 5. Parduodame ir keičiame valstybės bonus. 6. Teisingomis sąlygomis duodame paskolas ant perkamų namų.

i k i Pas mus yra šie taupymo skyriai: optional, investmentų, vakacijų, Christmas Club ir Bonus Savings. **i k i**
Kviečiame visus taupyti šioje pačioje progresyviausioje lietuvių taupymo bendrovėje.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 South Western Avenue JOHN PAKEL, Prezidentas GROvehill 6-7575

VALANDOS: Pirmadieniai nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniai ir Penktadieniai nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniai nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniai uždaryta visą dieną. Šeštadieniai nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

1 9 5 5 **1 9 5 5**

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Policijos kapitonai tyli

Vėl du policijos kapitonai, pakviesti liudyti miesto tarybos nusikaltimų komitetui, atsiskak pranešti savo pajamas. Jie yra: kpt. Kelly, Prairie Ave. nuovados, kpt. Blueitt, Wabash Ave. nuovados, ir anksčiau atsiskak liudyti kpt. Murphy, Burnside, nuovados. Taip pat nesutiko komitetui liudyti apie savo pajamų šaltinius ltn. Burns, kuris eina Summerdale nuovados kapitono pareigas.

Cohen, komiteto vyriausiasis patarėjas, sako, jog vėliau, išklausias daugiau liudininkų, būsią nuspręsta, ar juos nereikėtų pakaltinti už teisinio organo panaikinimą.

Padarius kratą vienoje gamblingo vietovėje, buvo rasti užrašai, kuriuos figūroja eilė policininkų, o šalia jų pavardžių stovi skaitmenys, tariamai mokėti jiems kyšiai. Rysium su tuo jau buvo apklausinėtas 251 policininkas, o 59 buvo perkelti į kitas vietas.

Sumažina vietinių traukinių

Illinois Central geležinkelio ruožas gavo leidimą sumažinti priemiestinio susisiekimo traukinių. Nuo spalio 1 d. bus panaikinti 44 dvivagoniai traukiniai, kurie važinėdavo nuo Chicagos vidurmesčio iki 53 gatvės. Bus panaikinti sustojimai ties 35 ir 39 gatvėmis.

Tai palies apie 120,000 kasdieninių keleivių, šia linija važinėjanti, kurie turės prisitaikyti prie naujo tvarkarašio. Vietiniai traukiniai eidavo šiuo ruožu vidutiniškai kas 33 minutes, o dabar tas tarpas pailgės iki 43 minučių. Pietinės dalies keleiviai

čia turės apie 200 traukinių, kurie vyksta į Richton Park, Blue Island ir South Chicago.

Parašė apie krebiozeną

Buvęs Ilinojaus universiteto prez. Dr. Stoddard parašė knygą apie "Krebiozeną". Jis įrodinėja, kad iš prezidento pareigų buvęs atleistas dėl politinių motyvų, nes jis faktiškai buvęs A. Stevensonso rėmėjas į JAV prezidentus.

Dėl tariamai naujo vėžio vaisto krebiozeno buvo kilęs ilgas ginčas tarp Stoddard ir buv. Ilinojaus universiteto viceprezidento Dr. Ivy, kuris rekomendavo jugsoslavų pabėgėlio Dr. Durovič nagaminimą šį vaistą. Sudarvta Ilinojaus parlamento komisija nei vienos nei antros pusės kaltinimų iš esmės neparėmė. Dr. Stoddard sako, jog komisija nedavusi progos pilnai išsklausti krebiozeno priešų argumentų.

Teismas apie ištikimybės priesaiką

Apylinkės teismo teisėjas Miner atsiskak padaryti sprendimą, kad Broyles ištikimybės priesaikos reikalavimas iš Chicagos viešųjų mokyklų mokytojų būtų sulaukytas.

Teisėjas pareiškė, jog jis to sulaikymo negalys leisti be platesnio apklausinėjimo, juoba, kad ir jis pats ją esąs pasirašęs. Jis nustatė spalio 6 d. datą viešam apklausinėjimui.

DĖMESIO!

Prieš pirkdami rašomą mašinėlę, laikrodį ar foto aparatą, pasiteiraukite pirma pas J. Karvelį.

Prityrę specialistai pas mus sutaiso senas mašinėles, laikrodžius ir foto aparatus.

J. KARVELIS
3322 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel.: Yards 7-0677

Ivairios žinios

— Chicagos švietimo televizijos WTTW stotis sudarė patariamąjį komitetą, kuris rinks visuomenės kritiškus atsiliepimus dėl šio 11 kanalo televizijos programos vertingumo bei patarimus. Bus apklausinėjamas piliečių organizacijos bei atskiri asmenys.

— J. Moudry, 37 m., 2407 Oak Park, Berwyn, pabėgėlis iš Čekoslovakijos, čia gavo perskyras nuo savo žmonos, kuri palikusi komunistinėje Čekoslovakijoje ir sakosi nenorinti vykti iš ten pas savo vyrą. J. Moudry, perėmus Čekoslovakijoje komunistams valdžią, buvęs nučjęs į pogrindį, ir paskui pabėgo iš krašto. Jis dabar įsteigė fondą su buv. žmona esančiam savo sūnui; į fondą kas savaitę atideda po \$7.50, kuriuos pasiūsiąs sūnui, kai nebėsią pavojaus, kad pinigai galės būti konfiskuoti. J. Moudry čia yra mašinistas, o vakarais lanko teisės mokyklą.

— Gailestingųjų seserų seminare Chicagoje buvo pranešta, kad šių seserų tarpe neturėtų būti daroma rasinė diskriminacija. Ligi šiol Chicago srityje 19 gailestingųjų seserų mokyklų iš 38 tebevyrauja diskriminacija: negrai ir Oriento (Rytų krašto) žmonės neįsileidžiami.

— Rentgenologų suvažiavime Chicagoje buvo pareikšta, jog esą pavojinga vartoti rentgeno (X) spindulių gydymą pradeda mosiose ligose, kaip užsinuodijimas dujomis, nuodinguoju vijkoliu (poison ivy).

— Cook apskritys viršininkas Lohman sako, jog tyrinėjimas parodęs, kad apskrities kalėjime nepastebėta nereguliarumų, kuriais anksčiau kai kieno nusiskusta.

— Čikagietė Mrs. Rigney, 77 m. amžiaus, kurios sūnus kunigas paleistas dabar iš Kinijos ko-

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir įrenginiai

PIGIAI parduodamas mažai naudotas alyva kirenamas pečius. Galima apžiūrėti penktadienį, šeštadienį arba sekmadienį bet kuriuo dienos metu. Peter Russell, 3328 S. Emerald Ave., II aukštas.

MISCELLANEOUS
Ivairūs dalykai

VAISKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Sveikatos apdraudimas, patalpių ir visos kitos apdraudimas— asmenims, profesionalams ir biznio įstajoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudus rūšies. Nemokama informacija. Valstybinio šalinimo samono Simulkesnės gatvės 100 skambinkite rašytine užkiete.

JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, III
Tel. WAlbrook 5-5671
AGENTŪRŲ IR BROKERIŲ DĖMESIUI!
Prieš draudsimi katur, pasiteiraukite pas mane. Pirmieles kompanijos (KOSCIUSKO KOMISIJĄ SAVI PAS SAVI)

munistų nelaisvės, nuėjo savo sveikatos patikrinti į šv. Kryžiaus ligoninę. Sakoma, kad jis suvargusi besirūpindama sūnais išlaisvinimu.

— Leroy Jackson, 28 m., kuris buvo nuteistas mirti elektros kėdėje už išprievartavimą ir užmušimą moteriškės, baumės įvykdymas atidėtas kriminalinio teismo sprendimu iki lapkr. 22 d., kad nuteistasis galėtų apeliuoti į Ilinojaus aukščiausiąjį teismą. Jackson yra čia septintas nusmerktasis, kuriam šį mėnesį sulaukytas egzekucijos įvykdymas.

— Užsiedęs miesto požeminiam traukiniui šiaurėje ties Division, apie 300 keleivių turėjo būti išvesti prismilkusiu tuneliu pro angą į žemės paviršių.

— Mažieji betoniniai tremtyje nori mokytis Padėk tietai savo anka!

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

REIKALINGA valgyklai darbininkų— padavėjų, vakarinei pamainai. Pilnam ir trumpesiam laikui. Geras atlyginimas. Teirautis LA 3-9889.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

AVON CALLING
• 4 neat appearing women
• To earn \$2.00 to \$3.00 per hour
• To service friends in your neighborhood.
AVON PRODUCTS
Western suburb Euclid 6-0951
Metropolitan Chicago RA 6-7867

REIKALINGA bartenderka dirbti už baro vakarais, nuo 5 iki 2 valandos. 3318 So. Halsted St. Virginia 7-8561

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

REIKALINGAS BARTENDERIS
naktinėje pamaioje
Reikalinga anglų kalba.
ZEP'S RESTAURANT & LOUNGE
1522 West 51st Street

KEPEJO pagelbininkas reikalingas. **REAL RYE BREAD BAKERY**
2910 West 40th St. Tel.: LA 3-6927

STOCK SAWYERS
ir
TRIM SAWYERS
medžio darbo fabrike.
Turi būti patyrę.
DOETSCH and BAUER
1534 Altdeld Street

REIKALINGAS nuosavybių pardavėjas. Reikia turėti automobilį. Gera proga tinkamam vyrui.
Svoboda. 3739 W. 26th Street

MEDŽIO DARBININKŲ
Mašinomis: išilgai ir skersai piovėjų, langų ir durų fabrike. Unijos šapa.
HASER-PERKINS & KORNMEYER, INC.
5319 So. La Salle St.
Boulevard 8-1060

RENTING IN GENERAL
Nuomos
ISNUOMOJAMAS miegamasis kambarys dirbančiam asmeniui. Galima gamintis maistą. Tel.: HE 4-0541.
5806 So. Homan Ave.

ISRENDUOJAMAS miegamasis kambarys. 3726 West 57th Street.

IESKAU rėnduoti kambarį bet kokioje Chicagos dalyje. Rašykite John Maszaukcas, Box 191, Chicago 90, Ill.

ISNUOMOJAMAS 4 kambarių butas su šiltu vandeniu už \$36 į mėnesį.
5022 So. Wolcott Ave.

ISNUOMOJAMI tik suaugusiems du kambariai. Skambinti penktadienį nuo 5 val. vak., o šeštadienį ir sekmadienį bet kada. Tel. Wentworth 6-6230.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos
GEROJE vietoje parduodama taverna su namu. Telefonuokite VI 7-8762.

RETA PROGA
Skubiai ir nebrangiai parduodama maisto produktų krautuve. Biznis geroje vietoje, labai pelningas. Prie krautuves 7 kambarių butas, rėnda pigi. Geram žmogui reta proga. Teirautis pas Janušaitį, 726 W. 18th St., Chicago. Tel.: CH 3-1535.

TAVERNĄ ir restoraną parduosime arba mainysime, su namu ar be namo. Geriausias pasiūlymas nupirks.
Oakland 4-9079

TAVERNA su mūriniu namu, 4 butai po 6 kambarius ir mažą salę prie tavernos. 2 auto garažas. Įkainuotas greitam pardavimui.
5600 So. Carpenter Street

PARDUODAMA maisto krautuve, pilnas inventorių ir įrenginiai su gyvenimi butu užpakalyje. BI 7-3580.
GROSERNE ir mėsos krautuve. Įsteigta 30 metų. 5 kambarių butas užpakalyje. Tel.: FRontier 6-3157.

REIKALINGA TAVERNA
Kurie turite taverną pardavimui arba išrendavimui su gyvenimui butu, skambinkite:
Wentworth 6-4518

PERSONAL
Asmenų leiško
VEDYBU tikslu, 37 m. dailus, stambus vyras, linkęs į biznį, nori susipažinti su mergina ar našle, ne senesne kaip 35 m., linkusia į biznį. Rašyti: Naujienos, Box 4664, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

PAINTERS AND DECORATORS
Maliavotojai ir Popieruotojai
JONAS PLEIRYS
DAZytojas - KONTRAKTORIUS
Dažome naujus ir senus namus iš oro ir vidaus. Restoranus, sales ir kt.
Skambinkite: PRescott 9-0225
10046 S. LOWE AVE., CHICAGO

JOE RAMA
Maliavoja ir popieruoja naujus ir senus namus iš oro ir vidaus
Pašaukite:
WAlbrook 5-4296

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—FRIDAY, SEPTEMBER 23, 1955

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

MARQUETTE Parke 2 butų mūras skubiai parduodamas už geriausią pasiūlymą. K. Juknis.
VAKARUOSE prie 63rd gražiai įrengta rezidencija. Autom. šildymas alyva. Erdvus sklypas. Skubus pardavimas—tik \$9,900. E. Kuršius.
MARQUETTE Parke 6 metų, baldų plytų, 2 šviestų butų mūr. namas. Šildymas karštu vandeniu alyva. Prieinama kaina. A. Reklaitis.

NAUJIAS 1½ aukšto ištaigingai pastatytas lukusinis namas artai parko. Reta gerumo pirkiny su \$22,500. St. Kuršienė, RE 7-2897.

GAGE Parke 3 butų geram stovyje mūr. namas. Karštu vandeniu alyvos šildymas, 2 auto garažas. Neaukšta kaina. A. Reklaitis.

NUMAZINTA kaina iki \$39,000 už 4 butų po 5 kamb. mūro namą Marquette Parke. K. Juknis.

2 BLOKAI nuo Marquette Parko apylinkėse 5 kamb. lukusinė rezidencija. Visur kilimai. Daug priedų.
\$18,000. E. Kuršius.

SVIESIŲ PLYTŲ mūrinis 2 butų po 6 didelių kamb. namas Marquette Parke. Rūsyje yra dar mažas butas su baldais. Virtuvė ir vonia iki pusės išdėta kokinėm plytelėm. Dvigubas mūro garažas. \$29,500. S. Kuršienė.

2 BUTŲ (6-4) su didele krautuve, mūras Gage Parke. Daug pajamų.
\$25,000. A. Sirutis.

5 KAMB. bungalow Marquette Parke geroje vietoje. \$16,800. A. Katilius.
60 PEDU LOTAS Brighton Parke. Kaina \$3,400. A. Sirutis.

LOTAS Marquette Parko centre, prie biznio gatvės. Labai vertingas. Tik \$4,500. Mr. K. Juknis.

TURIME gera pasirinkimą ir kitoji įvairaus dydžio namų bei visokių biznių, ūkių ir šiaip dėmesio vertų pirkinių.

0 TAIP PAT tarpininkaujame butų-kambarių nuomavime.

P. LEONAS
REAL ESTATE
2735 West 71st Street
Visi telefonai: WAlbrook 5-6015

KAS perkant arba parduodant namu norite sąžiningai ir lietuviškai nuosir daut patarnavimo kreipkitės į:
VENTA REAL ESTATE
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: LAfayette 3-3881
Kasdien: 9-12 ir 4-7 val. vakaro. Šeštadieniais 9 ryto iki 8 val. vak. Trečiadieniais uždaryta.

Prėš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus
KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
WAlbrook 5-5030 — RE 7-7321 (vak.)
PProspect 8-3579 (vak.)

KAS NORI namų, farmų ir biznių pirkti bei parduoti, kas nori gauti paskolas — morgičius, apdraudimus — insuransus, kas nori biznių knygas suvesti Jums nuosirdžiai patarnaus ir pagelbės.

JUOZAS STANAITIS
Tel.: HUdson 3-7828
Namų tel.: PProspect 8-2530
COOK COUNTY BUSINESS BROKERS
9016 S. Cottage Grove Ave., Chicago

SAVININKAS parduoda mūrinį namą, 3311 So. Carpenter St. 5 kamb. 1-me aukšte ir 7 kamb. 2-me aukšte. Kaina \$6,000. Turime parduoti šia savaitę. Skambinkite po 5 val. RE 7-0188.

SAVININKAS parduoda 6 kamb. mūrini, 2 auto garažas, kilimai. Dvigubi žeminiai langai ir sieteliai. \$15,400.
Portsmouth 7-7045

MARQUETTE PARKE
\$2,500 įmokėti, 1-4 ir 1-3 kambarių medinis namas. Vieną butą tuojau galima užimti.
LAfayette 3-1083

GERŲ PAJAMŲ NAMAS—4 krautuves, 2-5 ir 1-4 kamb. butai, ekstra lotas, 4 auto garažas, karštu vandeniu šildymas, gazo karšto vandens šildytuvus. Turite pamatyti.
PAOLI REALTY CO.
5106 West 14th St., Cicero, Ill.
OLympic 2-5248

SAVININKAS, 9546 Winston Avenue. Geriausias pirkiny pietinėje dalyje, puikus naujas namas, vieno aukšto planas. Erdvus gyvenamasis ir valgomasis kambarys, 4 didžiuliai miegamieji, virtuvė, pusrūšiams kambarys, 1½ maudykės, keramikos tile, 2 užnauvietės, atdary porčiai. Karšto vandens iš "baseboard" šildymas, šonu įvažiavimas. Didelis sklypas. Mokyklų, bažnyčios, visokeriopa transportacija. Matykite, kad galėtum įvertinti.

PARDUODAMAS katedžius su dviem 5 kamb. butais. Vienam bute įrengta moderniška virtuvė ir vonia. Apšildomas alyviniu pečiu, automatiškas gazu vandens šildytuvus.
3221 So. Wallace St.

PARDUODAMAS 2 aukštų (4 butai ir krautuve) apkaltas naujais saidingais. Namas netoli Calumet prieplaukos. Pigiai. Kreipkitės į taverną, 12020 S. Halsted Street.

\$7,500 NUPIRKS 2 butų mūrini, 4-4 kamb., 1 kamb. pastogėje. Arti 16th ir Kostner. Gerame stovyje. Svoboda, 3739 W. 26th St. LAwndale 1-7038.

MARQUETTE Parke 6 kamb. octagon fronto mūrinis bungalow. Gazu karštu vandeniu šildymas. Plytelių maudykė, 2 auto garažas ir daug priedų.
7221 So. Francisco Ave. HE 4-6761

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASIRINKIT IŠ TURGAUS
BRICPORTE:
4 flatu mūr. namas po 4 kamb. Geroj vietoj. Kaina \$9,500.

BRIGHTON PARKE:
2 fl. mod. mūr. namas—apšild. ir 3 karų gar. Kaina \$24,000. Centralinė vieta, platus lotas.

PIETINĖ DALIS:
Biznivas mūr. namas, 2 štorai ir 4 butai: 1-6, 2-5 ir 1-4 kamb. Pajamos \$300 mėn. Zema kaina—\$22,000.

ROOMING HOUSE:
40 kamb.—visi užpildyti. Reikia \$5,000 cash. Gera vieta—geri kiljentai. Neša \$900 į mėnesį.

Informacijos suteiks šaukiant telef.: TAYlor 9-2733 tarp 10 iki 5 po pietų.

MARQUETTE PARKE NAMAI
2 butų mūrinis po 5 kambarius ir ekstra 3 kambarių butas, uždary porčiai, 2 įėjimai. Kaina \$23,000.
7 kambarių mūro rezidencija, automatiškai apšildoma. Tuojau galima užimti. Cash arba išsimokėjimui. Kaina \$16,000.

2 butų mūrinis po 4 didelius ir šviestus kambarius, apšildomas, garažas. Kaina \$26,000. Cash arba išsimokėjimui.

5 kambarių mūro bungalow. Gerame stovyje. \$16,000. Cash arba išsimokėjimui.

2 butų, pusė mūro ir pusė medžio, Sv. Jurgio parapijos apylinkėje. 2 po 6 kambarius, rūsy. Mažas įmokėjimas. \$10,000.

CHARLES URNICH-URNIKAS
2440 West 69th St. HE 4-4859

MARQUETTE PARKE
10 butų—2-5 ir 8-4 kambarius, moderniškas mūro namas. Garu stokeriu šildymas. Turi būti greitai parduotas, nes savininkas išvyksta į Arkansas.

2 aukštų mūro namas, 18 metų, alyva karštu vandeniu apšildomas, krautuve ir 4 kambariai užpakalyje. 2-me aukšte 7 kamb. butas. Sklypas 50x125. Turi būti parduotas ši mėnesį. Geroje vietoje, 2 blokai nuo Marquette Parko. Apžiūrėjimui skambinkite: GEORGE WASLO, Wentworth 6-4837
911 West 59th Street

CHARLES URNICH-URNIKAS
2440 WEST 69th ST. HE 4-4859

KURIE NORITE PARDUOTI GREITAI IR TEISINGAI BET KOKIA NUOSAVYBE, PRAŠOME KREIPTIS Į ŠIA NOTARO RAŠTINE. TAIPGI SUTVARKOME PASKOLAS BE KOMISINIO. APSAUGOS PATARIMAI DYKAI.

PAJAMAS nešanti nuosavybė 3 aukštų mūrinis namas, taverna, 2 aukštų medinis, 11 apartamentų. Įrenginiai, atsargos. Kaina \$24,500. 1942-40 So. Carpenter St. Tel.: CA 6-8518.

FARMS FOR SALE
Ūkiai Pardavimui

5½ AKRO farma prie 30 vieškelio. 5 kambarių namas, vonia, garažas, aruodas įvairms kornams crib, traktorius. Kaina \$8,500.

6 akrų, pusė akro sodas. Juodžemis. Grįstas kelias \$1,800. Hlavacek, Realtor, Easton Hwy. 30, Grovertown, Ind.

15 AKRU KALAKUTŲ FARMA 35 mylios į vakarus nuo Chicagos, šalia didelio vieškelio, įrengta moderniška kalakutų farma. Mažmenomis ir didmenomis parduodama paukštiena ir kiaušiniai. Puikiai išvystytas biznis. Su visais įrenginiais. Moderniškas namas su naujaisiais patogumais. Galima pamatyti tik pagal susitarimą. Telefonuokite St. Charles 4636.
JOHN V. PETKUS, savininkas.

AUTOMOBILES — TRUCKS
Automobiliai — Sunkvežiniai
VIKTORO KOZICOS
Lietuviška gazolino stotis ir auto taisymas
CALL-ME-MOTORS Co.
5759 S. WESTERN AVE. RE 7-9533
Atliekami motoro remontai, lyginimo, dažymo darbai ir keičiamos dalys.

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai
KONTRAKTORIUS
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street Chicago 16, Ill.
A. GINTNERIS, pirmininkas
V. PETRAUSKAS, stabybos vedėjas.
CH 3-1535

Lietuvių Stabybos Bendrovė stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.

BUILDING, REMODELING
CONTRACTOR
Nauji namai ir garažai, senų namų stogai, kaminiai, porčiai ir langai. Cemento ir mūro darbai, pleisteriavimas, dažymas, tile idėjimas ir įvairūs kiti darbai.
Skambinkite:

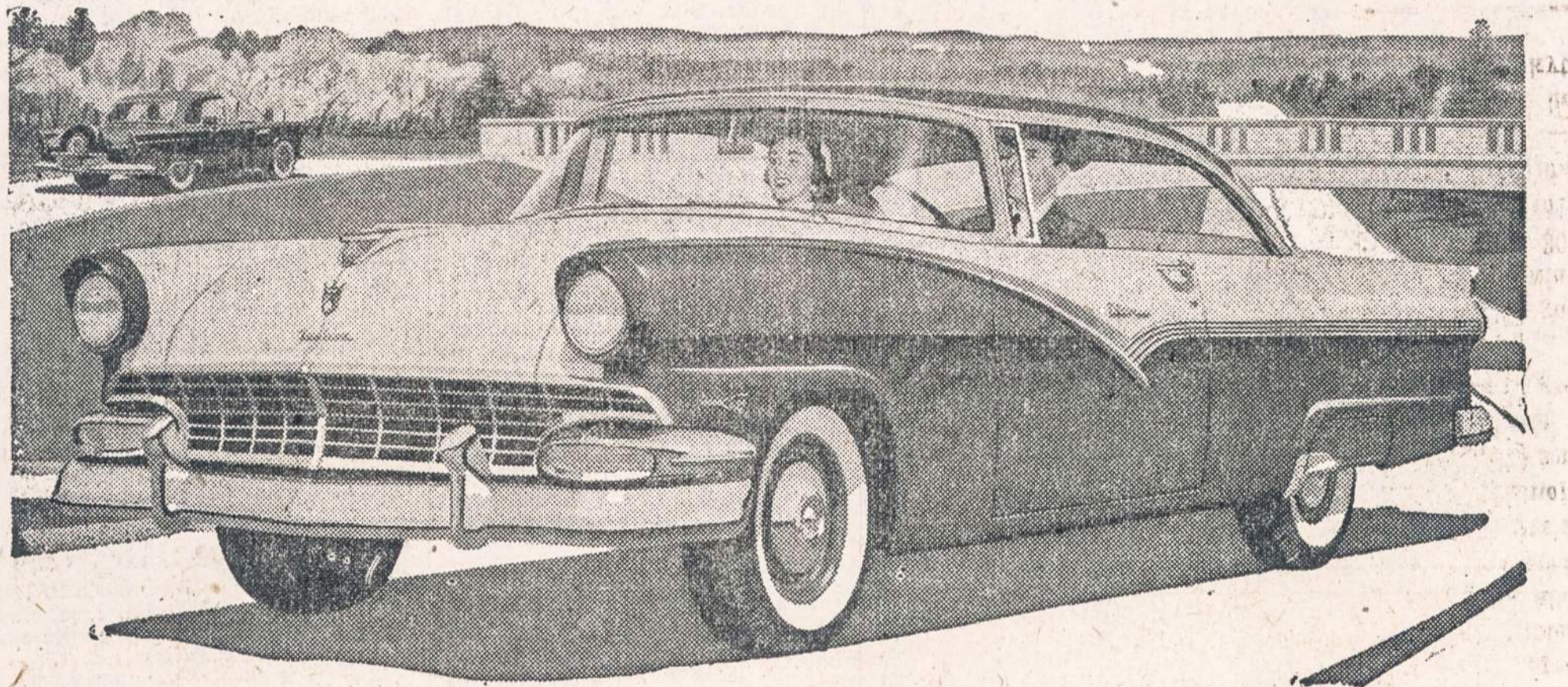
LIUDAS TAJUNIS
6828 So. Maplewood Ave.
HEmlock 4-5848

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Tik \$2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarime.
Dirbu Chicagoje ir priemiestuose.

PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave
REpublic 7-1223

— Savo auka palengvink sešelių sunkias tremties dienas!

Čia Siandien! NAUJASIS '56 FORD!
Puiki mašina už puikios mašinos pusę kainos!

Su nauju 202 a. j. Thunderbird Y-8

Naujas 202 a. j. Thunderbird Y-8... su momentaliu pajautimu ir atsargos gausumu. Taiti turi Fordomatic Fairlane Station Wagon modeliai. Fordomatic Customline ir Mainline modeliuose galite turėti 176-a. j. Y-8. Naujas 137-a. j. Six gaunamas 18-kos modeliu.

...su nauju Thunderbird stiliumi

Naujas '56 Ford atrodo kaip Thunderbird (Audros paukštis)! Rasite tas pačias gracingas linijas... tą patį ilgą žemą siluetą... tą pačią saunią išvaizdą... stilingumą, kuris padėjo Thunderbird užkariauti Amerikos širdį. Galite važiuoti Fordu bet kur užtikrinti, kad jis "priklauso".

...su nauju Gyvybės Apsaugos Plrnu

Nauji Gyvybės Apsaugos įrenginiai yra: naujas gilaus centro vairavimo ratas, kad veiktų kaip kusetė nelaimės atveju... dvigubi durų sklaidžiai, kad durys neatsidarytų sukretimo atveju... jei norima, pamušalas instrumentų lentai ir nuo saulės dangčiai... jei norima, pasėstų diržai keliaujantiems